

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Özel Sayı / 27 Mart 1990 / 1,- DM

YAŞASIN HALK AYAKLANMAMIZ!

CİZRE - "Kahrolsun Sömürgeci Zulüm", "Yaşasın Kürdistan", "Yaşasın Bağımsızlık ve Özgürlük"

ULUSAL KAHRAMANLIK HAFTASI'NDA HALKIMIZ NUSAYBİN VE CİZRE'DE AYAKLANDI. NEWROZ BİRLİK, DİRENİŞ VE İSYAN MEŞALESİNİ ONBİNLER TAŞIDI.

● **Savur:** Türk sömürgeci birlikle-riyle ARGK gerillaları arasında muharebe. Çatışmada 13 özgürlük savaşçısı şehit düştü.

● **Nusaybin:** Şehit ARGK savaşçısı Kamuran DÜNDAR'ın cenaze merasimine binlerce yurtsever katıldı. Sömürgeci birlikler halka ateş açtı. Kitleden ölü ve yaralı var. Halkın tepkisi kitlesel ayaklanmaya dönüştü.

● **Cizre:** 10.000 yurtsever sömürgeci barbarlığı lanetledi. Düşman panzerleri halka ateş açtı. Çok sayıda ölü ve yaralı var. Kitlesel yürüyüş ayaklanmaya dönüştü. Sömürgeci kurumlar tahrip edildi. Gündere ERNK bayrağı çekildi.

● **Silopi, İdil, Midyat, Gercüş, Derik, Silvan ve Batman**'da esnaf kepenk kapattı, öğrenciler okulu boykot etti. **Kızıltepe** ve **Silopi**'de yürüyüş.

● **Diyarbakır, Elazığ, Erzurum, Siirt, Ankara, İzmir, Konya ve İstanbul**'da Üniversite gençliğinin kitlesel dayanışma eylemleri.

● **ARGK eylemde:** Pervari-Osyan'da dozer yakıldı. İki düşman askeri öldürüldü, üçü de yaralandı - İpek yolunda sömürgecilerin altı TIR'ı yakıldı - **Doğubeyazıt**'ta bir, **Lice**'de üç sömürgeci kültür kurumu yakıldı ve bir askeri su deposu tahrip edildi. - **Elazığ-Bingöl** yo-

lunda siyasal gösteri. - **Tüm Botan**'da siyasal köy toplantıları yapılıyor.

● **Kamışlo:** Binlerce yurtsever **Nusaybin** ayaklanmasıyla dayanışma mitingi yaptı.

● **İngiltere ve Batı Almanya:** Türk elçilikleri ve konsoloslukları önünde yurtseverlerin protesto eylemleri.

● **Antep ve Diyarbakır:** Cezaevlerindeki siyasal tutuklular ayaklanmalarla dayanışma amacıyla süreli açlık grevine gittiler.

Haberleri Sayfa 4-8

★ ★ ★

Nusaybin ve Cizre Halk Ayaklanmalarının Komutanı PKK'dir!

2. Sayfada

Ayaklanma ve Newroz Eylemlerinin Kronolojisi

6. Sayfada

Kürdistan Halk Ayaklanmalarının Türkiye ve Dünya Basındaki Yankıları

10. Sayfada

Nusaybin ve Cizre Halk Ayaklanmalarının Komutanı PKK'dır!

Her ayaklanma bir kıvılcıma dayanır; 12 Mart günü Türk söl-mürgeci birlikleriyle bir ARGK (Kürdistan Halk Kurtuluş Or-dusu) birliği arasında meydana gelen çarpışma ve 13 özgürlük savaşçısının şehit düşmesi, ayaklanmanın başlangıcı, Nevroz isyan meşalesini yükseltmenin işareti oldu.

Ayaklanmanın Mardin bölgesinde, Nusaybin ve Cizre'de gelişmesi, bu bölgedeki ulusal kurtuluşçu çalışmanın ve ulusal kurtuluş bilincinin birikiminin sonucudur. Mardin bölgesinin genel özellikleri diğer Kürdistan alanlarına benzemekle birlikte, özgüllükleri de vardır; bölge halkı tarihsel yurtseverliği ve isyancı özellikleriyle bilinir. Mardin, bilinen tüm Kürdistan halk ayaklanmalarında yer almış, tüm ayaklanmalar için aktif destek bölgesi olmuştur. Aşiretçiliğin büyük ölçüde aşılmasıyla bölgede yoksul köylülük, şehir kitleleri ve Türk sömürgeciliğine dayanan çoğu komprador olan toprak ağaları ile aşiret reisleri arasındaki sınıf çelişkileri oldukça derinleşmiştir. Hızlı nüfus artışı, topraksızlık ve işsizlik, kırdan şehire ve metropole büyük göç doğurmuş, bir anda yarı proleter kesim nüfusun önemli bir kesimini oluşturmaya başlamıştır. İşsizlik, nüfus artışı ve topraksızlık faktörlerine feodal-lerin ve askeri birliklerin, özel timler ile çetelerden oluşan sömürgeci birliklerin baskısı da eklenince özellikle son on yılda alanın büyük yerleşim birimlerinden Nusaybin, Cizre, Kızıltepe, Silopi vd.lerinin nüfusu ikiye katlanır. Şehirlerde de kitleleri bekleyen işsizlik, baskı ve yoz kültür olmuştur. Böylece Mardin bölgesinde şehir ile kırsal arasında pek bir fark kalmamış, şehirler patlamaya gebe volkanlara dönüşür.

Bölgedeki bu hızlı toplumsal dönüşüm ve nüfus göçü, PKK'nın bölgedeki siyasal-örgütsel çalışmasıyla atbaşı gider. 1980 öncesi dönemde Mardin bölgesi, PKK'nın bir kalesi olur. PKK'nın girmediği köy, kitleleşmediği yerleşim birimi kalmaz, ulusal kurtuluşçu mücadele, yoksul köylülüğün anti-sömürgeci ve anti-feodal silahlı başkaldırılarına kadar varır. Bölgede tarihsel olarak güçlü olan Kürt ilkel milliyetçiliği ile küçük-burjuva grupları, sosyal ve siyasal dönüşümü kavrayamadılar ya da kavramak istemediler; bu güçler, sömürgecilerin de dolaylı desteğini alarak silahlı komplolarla PKK'yi durdurmak istediler. Fakat kâzanan PKK oldu.

1980'le girilen süreçte PKK, Mardin bölgesinde ayakta kalan tek Kürdistan'lı güç oldu. Gerçekten PKK'nın Mardin bölgesinde siyasal ve örgütsel çalışmalarını hiç kesintiye uğramadı. Geri çekilme, toparlanma ve tekrar ülkeye açılım döneminde Mardin bölgesi, ulusal kurtuluş çalışmalarının en fazla yük kaldıran bölgesi oldu. 15 Ağustos 1984 Ulusal Kurtuluş Atılımı, en az Botan kadar, Mardin bölgesinde de siyasal ve örgütsel etki yarattı. Tüm Mardin bölgesi önce HRK (Kürdistan Kurtuluş Birliği) ve sonra AR-

GK'nin eylem alanı haline geldi. Bölgenin yarı proleter köy gençliği, gerilla birimlerinin sürekli savaşçı kaynağı oldu. Katılımlar sadece bölgede mevcut olan halkımızdan olmadı, Lübnan, Libya, Türkiye ve Avrupa'da bulunan Mardin'li kitle artan oranda savaşa katılmaya ve savaş etrafında birleşmeye başladı. Sadece köylerde değil, başından itibaren alanın tüm ilçelerinde ulusal kurtuluş örgütleri kuruldu ve bu yerleşim birimlerindeki düşman güçleri, saldırı hedefi oldular. 1984-1990 arasında Nusaybin, Cizre, Silopi, Kızıltepe, Midyat, Derik, Gercüş, Ömerli ve Savur, defalarca ARGK'nin siyasal ve askeri eylemlerine şahit oldu.

Mardin denince ilk akla gelen iki kelime, direnişler ve şehitlerdir. Her dağ, her köy direnişe adını vermiştir. O direnişler ki üzerine destanlar ve dilden dile dolaşan türküler yakılmakta. Hangisini saymak gerekir; Şikestun, Bloka, Gap, Bagok, Derik ve Savur direnişleri vd. Ya şehitler, şehit kanı dökül-meyen bir karış Mardin toprağı kalmış mıdır? Ahmet Kurt, Salman Doğru, Mahmut Güden'den Ferhan İl, Darar Akay, M. Emin Aslan, Gani Erkan, Veli Yaşar ve Abdullah Avcı'ya. Yeni doğan binlere adını veren direniş şehitleri. Şehit kanı döküldükçe Mardin toprağı daha da bereketlendi.

Türk sömürgeci devleti, askeri tedbirlerle Mardin'de duruma hakim olmaya çalıştı. Bölge, ordu güçleri ve özel timlerle dolduruldu. Ömrü biten aşiret reisliği kurumu silahlıdırılarak yaşatılmak istendi. Türk sömürgeci devleti, 1984'le bölgeyi savaş alanı ilan eder. Gerçekten Mardin bölgesinde 1979'dan beri başlayan ulusal kurtuluş mücadelesi devam eder ve 1984'le üst bir aşamaya varır. Sömürgeci kurumların tümü birer işkence yuvasına dönüştürülür, köylülere zorla ve her türlü sadist yöntem kullanılarak çetecilik dayatılır. Bölgedeki sömürgeci tugaylardan, polis ve asker karakollarından hergün işkencede öldürülmüş insanların cesetleri çıkarılır. Özel timler, önüne geleni vururlar. Bölgede tam bir keyfi sömürgeci devlet terörü estirilir. Halkın sabırlı ve inatçı direnişi karşısında kuduran sömürgeciler daha sadist uygulamalara başvurlar; Yeşilyurt köyünde insanlarımız dışkı yedirilir, Silopi-Derebaşı köyünde katliam yapılır, araçlar rastgele durdurularak insanlarımız vahşice kurşunlanır.

Sonuçları biliyoruz. Sömürgeci zor hiçbir yerde galip gelemezdi. Halkın kini artacak, artacak ergeç patlamaya dönüşecekti. Nitekim, bölge halkı ARGK gerillalarını ısrarla destekledi. Köylülük, çetecilik kurumuna ölesiye direndi. ERNK örgütleri hem köylerde hem de şehirlerde oturmaya başladı. 1989'un ikinci yarısında Silopi ve Nusaybin'de halk, ayaklanmanın provasını yaptı. Her gerilla eylemi, her şehit, halkı ayaklanmalara biraz daha yaklaştırdı.

Her ayaklanma özgül bir hazırlığın sonucudur; Cizre ve

Nusaybin halk ayaklanmaları-muz kavranacaksa, PKK'nın bölgedeki yılları alan ve şehit kanlarıyla gelişen örgütsel çalışması kavranmalıdır. Aksi durumda ayaklanmaların sırrı kavranamaz. PKK, baştan beri Mardin bölgesinin bir ayaklanma bölgesi olduğu bilinciyle çalıştı. 1985'te ERNK kurulduğunda en çok Mardin bölgesinde örgütsel ifadesini buldu. 1986 PKK 3. Kongresi ile Mardin bölgesi eyalet düzeyine çıkarıldı. Bu tarihle bölgeye yönelik planlamalar ayaklanmalara yönelik oldu. Nitekim, 1987, 1988 ve 1989 yıllarında hem kırsal hem de şehirlerde ulusal kurtuluş örgütlenmesi yığınsal gelişme kaydetti. Sömürgeciler de bu yıllarda güçlerini ayaklanmaları önleyecek şekilde düzenlediler, alana durmadan ek kuvvetler yığdılar. PKK, 1990 yılını, yığın eylemi yılı olarak aldı. Partili, ARGK'li ve ERNK'li tüm güçlerini buna göre düzenledi. Kırdaki gerilla mücadelesiyle koordineli ve onu geliştirici şehir ayaklanmalarını hedefledi. Bunun için Nevroz 1990 tarihi bir başlangıç tarihi olarak alındı. Hedeflenen ayaklanmalar şehir kitlelerini siyasal eyleme, sömürgecilere sivil itaatsizliğe kaldıran, sömürgeci-faşist terörü geriletken, gerillayı besleyen ayaklanmalar olacaktı. Belirtilen uygun özelliklerinden dolayı Mardin bölgesi büyük yerleşim birimleri kitle eylemini yükseltme noktaları olarak alındı. Uzun süredir bölgedeki ARGK birlikleri ve şehirlerdeki ERNK örgütleri kitleleri siyasal eyleme kaldıranın hazırlıklarını yapıyorlardı. Eğer Savur direnişi, halk ayaklanmasının başlamasının işareti olmuşsa, bunda şehirlerdeki ERNK'li güçlerin harekete geçmesinin rolü çok belirgindir.

Halk ayaklanmalarımızın talepleri reformist değil, devrimcidir; kitlelerin siyasal başkaldırıları boyunca attığı sloganlar "Biji PKK", "Biji Serxwebûn û Azadî", "Bimri Koledarî", Çete-Özel Tim zulmüne son" olmuştur. Kitleler, kortejler halinde ERNK bayrakları ile yürürler, direklerden faşist-sömürgeci bayraklar indirilir, göndere marşlarla, zafer zılgıtlarıyla kızıl bayraklı, sarı, yeşil, kırmızı ERNK bayrakları çekilir. Kitleler ulaşabildikleri askeri kurumların yanısıra, sömürgecilerin ekonomik, kültürel ve sosyal kurumlarına da saldırırlar, çoğunu tahrip ederler. Hedeflenen, egemen sömürgeciliğin tümüdür. Kitlelerin eylemi de, sloganı da nettir. Sömürgeciler canevinden vuruldu. Ayaklanmada reformist güçlerin zerre kadar katkısı yoktur. Ayaklanmanın kendisi, reformcu ihanete lanettir. Kürdistan'da işbirlikçi reformcuların simgesi Nurettin Yılmaz'dır. Nurettin Yılmaz, Tevger denen aşağılık güruhun T.C.'deki temsilcisidir. Kadın, çocuk, yaşlı, genç tüm kitle bu hainin evini ve arabasını tahrip etmiş, bu eylemiyle tüm reformist uşak grupları lanetlemiştir. Kürdistan Devrimci-Yurtsever Gençlik Birliği (YXK) militanları, baştan, sona kadar ayaklanmalara öncülük etmişlerdir, ayaklanma eyleminin hayata geçirilmesinde en

büyük rolü oynamışlardır.

Ayaklanma eyleminin kendisi, sergilenen kitle bilinci ve ayaklanmanın dile getirdiği talepler, reformculuğu çok çok aşmaktadır. Nusaybin ve Cizre halk ayaklanmalarına layık olmak, dile getirdiği talepleri yerine getirmek için birleşmek ve mücadele etmektir. Bu cephe birliği ve ulusal bağımsızlık için savaşmaktır. Bunun dışında ayaklanmalar hakkında kimse-nin tek söz söyleme hakkı olamaz. Son sözü halk söylemiştir. Halk dil özgürlüğünü de, demokratik haklarını da direniş içinde alacaktır. Zira kitle bilinci ve eylemiyle elde edilemeyen ve geri alınmak istendiğinde de kitlelerce ölüm pahasına korunamayan hakların hiçbir değeri yoktur. Bu durumda, ayaklanmaları kendiliğindenci gibi göstermeye çalışma, ayaklanmanın taleplerini daraltmaya çalışma, ayaklanmaların ortaya çıkardığı olanakları reformist bencil çıkarlar için kullanmaya çalışma ve hele ayaklanmalarda PKK'nin siyasal, ideolojik, örgütsel öncülüğünü yadsımaya çalışma bedeli çok ağır bir ihanettir. Artık tüm kör ve şaş gözler, gerçeği görmeliler. Çok uzaktan Tevger gibi uşak birlikleri kurarak, emperyalizmin kırıntılarıyla zıkkımlandığı halde bilmem "Kürdistan'a peşmerge hücreleri" yerleştirmekle uğaşmak, ayaklanan halk gerçekliğimiz karşısından müthiş bir acizliği ve ihanet çabasını yansıtmaktadır. Nusaybin ve Cizre'de halk, bağımsızlık için birlik çağrısı yapmıştır.

Her ayaklanma örgütsel planlamasını aşar; Cizre ve Nusaybin halk ayaklanmalarında da böyle olmuştur. Ayaklanmalar, mekanik biçimleri, önceden sunulan sınırları reddeder, onları aşar. Gerek Nusaybin'de gerekse Cizre'de bu gerçek tekerrür etmiştir. Halk protestosu örgütlü hazırlanmıştır, gençlik önde düzenli yürüyüş kortejleri oluşturmuş, sömürgeci birliklerin olası müdahaleleri baştan hesaplanmıştır. Gençlik önde önce kararlıca yürümüş, sömürgecilerin ateşiyle karşılaşınca örgütlü geri çekilmiş, sokaklar, caddeler yanan bidon ve lastiklerle kapatılmış, taş ve bidonlarla barikatlar oluşturulmuştur. Bir anda bütün sokaklar ve mahalleler savaş mevzileri haline getirilmiştir. Sokaklara çekilen sömürgeci birliklere taşla mukabele edilmiştir. Kadınlar taş taşımış, zılgıtlarla destek vermiş, ayaklanmaların generalleri çocuklar ve gençler, taşlarla düşman panzerlerinin ve özel timlerinin kurşun yağmuruna karşı durmuşlardır. Gençlik, ayaklanmanın taktiklerini hayata geçirmiş, nasıl devrimci ve ulusal kurtuluşçu olduğunu tüm dünyaya haykarmıştır. Çocuğu, yaşlısı, kadını, esnafı ve işçisiyle binlerden oluşan kitle, öğretmen olmuştur. Ayaklanma eylemleri değişkendir. Nusaybin ve Cizre'de boykottan, kepenk kapatmaya, barikat kurmaya, sömürgeci kurumları yakmaya, işbirlikçileri taşlamaya, faşist-sömürgeciliğin simgesi

olan cani M. Kemal'in heykellerini yerde yuvarlayıp paramparça etmeye kadar eylemlilik sergilenmiştir. İki parmakla yapılan zafer işareti, 7'den 70'e tüm ayaklanmacıların ayaklanma simgesi olmuştur. Ayaklanmacılar, zaferlerini kutlamışlardır. Ayaklanmanın silahları değişkendir; yumruktur, taştır, çataldır, yanan bir tekerlektir, zılgıttır vb. Nusaybin ve Cizre'de tümü kullanılmıştır.

Nusaybin ve Cizre halk ayaklanmalarımız, Kürdistan'ın nasıl ayaklanmalara gebe bir volkana dönüştüğünü göstermiştir. Tüm Kürdistan'ın kalbi Nusaybin ve Cizre'de atmıştır. Bağımsızlık sloganları, zafer zılgıtları en ücra Kürdistan köşelerine kadar yayılmıştır. Silopi, İdil, Midyat, Gercüş'te öğrenci boykotu ve kepenk kapatma eylemleriyle Nusaybin ve Cizre ayaklanmacılarına sizinle beraberiz mesajı verilmiştir. Batman'dan yurtseverler konvoy oluşturarak zaferi kutlama ziyareti yaparlar. Halk üretkendir, her olanağı değerlendirmiş ve örgütlenme ile dayanışma eylemine dönüştürmüştür. Ayaklanma, sadece yakın çevresini etkilemekle sınırlı kalmamış, Diyarbakır, Elazığ, İstanbul ve daha birçok merkezde kitle eylemlerinde yankısını bulmuştur.

Halk ayaklanmalarımız, Türkiye devrimci-demokratik halk hareketinin gelişmesi için bir çağrı olmuş ve bunun için olanaklar açmıştır. Türkiye'de pasifizmin aşılması için bundan büyük olanak olamaz. Türk devletinün Özel Harp Dairesi eliyle hayata geçirdiği politik toplumsal mü-halefeti teröze etme ve politik ortamı bulandırma planı Kürdistan'daki siyasal halk ayaklanmalarıyla yerle bir edilmiştir. Türkiye sol güçleri ve demokrat aydınları artık şu gerçeği çok iyi kavramalıdır; Kürdistan'da bir köylünün, bir çobanın, bir çocuğun demokratik bilinci, toplumsal sorumluluğu ve bunları koyduğu eylem, kendilerininkini çok çok aşmıştır. Türkiye sol grupları, basın organları, aydınları ve hatta burjuva politikacıları eğer bugün bazı olanakları elde etmişlerse bundan Kürt karnının belirleyici payını görmelidirler.

Ayaklanmalara karşı alınacak tutum, Türkiye'de devrimciliği bırakalım aydın olmanın, demokrat olmanın ölçütüdür. İsrail bile lastik mermi kullanırken, Türk ordusu, silahsız halkın üzerine panzerle, özel timlerin ateşiyle gitmektedir. Buna sessiz kalmak, insan olarak insanın kendine hakaret etmesi anlamına gelir. Geçmiş tarihi bir yana bırakıyoruz, Türkiye sol güçleri ve aydınları 15 Ağustos 1984'te fırsatı kaçırdılar, bari şimdi kaçırmanın. Dünyadaki demokrasi hareketlerine özenmekle iş becerilmez. Demokrasi kan dökülerek, mücadele edilerek elde edilir, uzaklara değil Kürdistan'a bakılmalı ve ders alınmalıdır. Türk burjuvazisi yine "Milli Birlik" safasasına sarılıyor. Türkiye yurtseverliği, bu ırkçı sloganı uymamayı gerektirir. Devrimcilik de, demokrasi de, yurt-

severlikte böyle anlarda alınacak pratik tutumla belli olur. Özellikle Türkiye sol güçleri, ileriye görmede birçok hususta Türk faşist Genelkurmaylığından çok çok geriye düştüklerini görmelidirler. Özellikle ayaklanmaların önemini yadsıyıcı, ayaklanmaların ortaya çıkardığı görevlere ilgisizlik ve hele ayaklanmalarda PKK'nin rolünü yadsımak, ayaklanmaların potansiyelini reformcu alana kanallı etmeye çalışmak, Türk faşist Genelkurmaylığının ayaklanmaları "terörist eylem" olarak gösterme değerlendirmesiyle bir olma anlamına gelirken, bu tutum iflah olmaz şövenizmi aşmamak demektir.

Halk ayaklanmalarımız, faşist Türk sömürgeciliğinin politikalarının bir daha iflas etmesi anlamı taşımaktadır. Türk devleti, halka şiddeti, işkenceyi, çeteciliği, özel tim zulmünü, göçü dayatmıştır. Amaç, halkı PKK'den uzak tutmaktır. Bu politika ters tepti, iflas etti. Düşman iyi kavramalı ki şiddetle hiçbir sonuç alamaz. Halk amaçları doğrultu-

din'de 100.000'in üstünde askeri, özel timleri, çeteleri, panzerleri, helikopterleri, polisleri, işkence ve sorgu uzmanları var. Yeni askeri güç kaydırmayla Türk sömürgecileri hangi sonuçlara varacak. 1925 Şeyh Sait ayaklanmasını bastırmanın planını M.Kemal, İsmet İnönü, Feyzi Çakmak ve Kazım Karabekir beraber hazırladılar. O dönem "Misak-i Milli" beraberliği kolay sağlandı. Şimdi ise N.Toruntay, T.Özal, E. İnönü ve S. Demirel dörtlüsüyle halk ayaklanmalarının bastırılması planı hazırlanmak istiyor. Kör sömürgeci şiddet başarılı olamaz. Kadın ve çocukların üzerine tankları süren bir rejim yıkılmayı göze almış demektir. Kaldı ki Türk devleti, baskı ve talandan yılmış Türkiye halkını şöven milli birliğe, katliamlarını desteklemeye daha ne kadar ikna edebilecektir. Türkiye patlamaya gebe değil midir? Dünya Kürdistan'ı izliyor. Neden vahşi Türk sömürgeciliğine ve barbarlığına seyirci kalsınlar? Kaldı ki, Kürdistan'da

fini artırmıştır. Mevcut halk ayaklanmalarımız, silahlı ayaklanmalar ve hemen kurtarılmış alan yaratan ayaklanmalar değildir. Ayaklanmalar, ayaklanma sürecinin eylemleridir. Çeteciliği, özel tim terörünü, tutuklanmaları durdurmaya, işkencelerin önüne geçmeye, hareket serbestisi kazanmaya, düşmanı geriletmeye, ayaklanmanın potansiyelinin önemli kesimini gerillaya aktarmaya, okulda, mahallede, fabrikada, her evde ulusal kurtuluş örgütlerini oluşturma ve ayaklanmaları süreklileştirme eylemleridir. Ayaklanmalar adım adım halk iktidarını kurma eylemleridir. Belirleyici darbeyi gerilla ve Botan vuracaktır. Sömürgeciler de bu gerçeğin farkında oldukları içindir ki Şemdinli'nin, Uludere'nin Yüksekova'nın, Çukurca'nın, Şırnak'ın, Eruh'un, Pervari'nin etrafını askeri kuşatmaya aldılar.

Ayaklanmalar bütün zenginliği ve kitleselliğiyle devam ediyor. Belki de yazımız ayaklanmaların hızına yetişemeye-

tinde olursa olsun ülkemizde hiçbir sömürgeci burjuva partisi kalmamalıdır. Tek partimiz tek örgütümüz kalmalıdır: ERNK. Artık şehirlerimizde tek düşman bayrağı direklerde durmamalıdır. Fırsat yaratarak ERNK bayrağının dalgalanmasını sürekli kılmalıyız. Özellikle M.Kemal'in heykellerini paramparça etmeliyiz. Düşman hiçbir bayramını kutlayamayacaktır. Düşmanın bayram ve merasimleri ulusal kurtuluş gösterilerine dönüştürülmelidir. Her cenazemizi mutlaka biz kaldırmalı, her cenaze merasimini bir kitlesel eyleme dönüştürmeliyiz. Şehit aileleri etrafında hızla dayanışma örgütleri geliştirmeliyiz. Dini bayramlar ve cuma namazları, toplantı ve gösteri günlerimiz olmalıdır. Çağdaş bayramlarımız "27 Kasım-PKK'nin kuruluş yıldönümü", "15 Ağustos Atılım günü" ve "21 Mart Nevroz'u mutlaka en büyük katılımlarla kutlamayı sürekli hale getirmeliyiz. Öyleki her bir yıldönümü kitlesel patlamayı doğursun. Sömürgecilerin her ci-

muz alanlarda cephe ve birlik görevlerine daha fazla sarılmayız; örgütlenmemizi yükseltmeli, birlik toplantıları, gösterileri vb. eylemlerine daha atak ve kitlesel katılmalıyız. Tüm maddi ve manevi gücümüzü hiç çekinmeden ve duraksamadan mücadeleye sunacağımız günler bu günlerdir.

Türk sömürgecileri, meşru ve silahsız kitle eyleminin üstüne tanklarla gidiyor. Caniler ordusu, sonuçsuz olduğunu bile bile katliamlarını artırabilir. Halkımızın sesini dünyaya duyurmak görevi bizlerin omuzlarındadır. Ayaklanma yeni siyasi olanaklar açmıştır. İlerici insanlık bizimledir, devrimci, demokrat, hümanist tüm halk gruplarına halkımızın özgürlük sesini duyurabilmeli, dayanışma çemberini genişletmeli, faşist Türk sömürgecilerini siyasi ablukaya alabilmeliyiz. Suçlu teşhir olmuştur. Bulduğumuz her alanda birlik olarak, birey olarak propagandamızla, gösterilerimizle, toplantılarla, protestolarla, bil-

Onbinler "artık Cizre'de hep özgürlük sloganları atılacak" diyor.

sunda ölüme gidiyor. Tüm partileriyle sömürgeci mekanizma bu sonucu itiraf ediyor. Sömürgeci devlet, silahlı ulusal kurtuluş mücadelesini dar bir alana sıkıştırarak istiyordu. Son dört yıldır bu taktiği izliyordu, güçlerini buna göre düzenliyordu. Bu plan suya yattı. Kırda birlikte şehirlerde savaş alanı olmuştur. Şimdi sömürgecilerin sadece dağları ve köyleri değil, tüm şehir sokaklarını da tutması gerekiyor. Şimdi sömürgecilerin sadece köylüleri değil şehirlerdeki tüm gençleri, çocukları, kadınları, yaşlıları, işçileri ve esnafı tutması gerekiyor. Çünkü, sömürgeciler için her Kürdistan insanı potansiyel 'teröristtir.'

Türk sömürgecileri suç üstü yakalandılar. Ayaklanmalara "terörist kışkırtması!" diyor, suçu yine soyut Suriye, Irak ve İran desteğine yüklüyor, Türk başbakanı, halk ayaklanmalarının "yasal olmadıkları" gibi gayri ciddi açıklamalarda bulunuyor. Fakat kendileri de değerlendirmelerine inanmıyorlar. Zira ayaklanmaların ulusal, halkçı, kitlesel ve silahsız karakterini tüm dünya izliyor. Türk devleti, halk ayaklanmalarını 1925'in mantığı ile bastırmak istiyor. Zaten Mar-

1925'in Kürdistan'ı değil, mevcut halk ayaklanmalarımız da 1925'in ayaklanmaları değildir. Türk sömürgeciliği çaresizdir; ya daha fazla şiddet-ki bu daha fazla ayaklanma demektir- ya da boyun eğme.

Halk ayaklanmalarımız, ulusal kurtuluş mücadelemizin verdiği yeni bir aşamadır. Bu aşama kitlesel ayaklanmalar, kır gerilla mücadelesinin şehir kitlelerinin siyasal başkaldırıyla birleştiği ve ayaklanmaların süreklilik kazandığı bir süreçtir. Bu süreçte ARGK ordulaşacak, ERNK tüm halkı kucaklayacaktır. Nitekim, Nusaybin halk ayaklanmamız gerillanın işareti ile başlamış, Cizre'de ayaklanma kır gerilla eylemleriyle koordine içinde gelişmiştir. Ayaklanmalar, gerillayı tecritten kurtarmıştır. Ayaklanmalar yıllardır sömürgeci özel savaşın yükünü en fazla çeken köylülüğe bir moral ve maddi destek olmuştur. Köylülüğün bundan böyle yığınsal olarak gerilla ile bütünleşmesi ve kırdaki silahlı halk ayaklanmalarına hazır olması kaçınılmazdır. Şehir kitlelerinin ayaklanması, düşman güçlerini şehirlerde hapsedmiş, gerillanın hareket alanını ve eylem insiyati-

vektir. Fakat ayaklanmaların ortaya çıkardığı görevler somuttur. Ulusal Kurtuluş Örgütlenmemiz-ERNK, her toplum kesiminde hızla kurumsallaştırılmalıdır. Yurtsever Kadınlar Birliği ve Devrimci-Yurtsever Gençlik Birliği'nin yığınlarını kucaklama ve onları eylemde yönlendirme görevleri vardır. Öz olarak tüm şehirlerde tüm toplum kesimleri içinde topyekün örgütlenme görevi kaçınılmaz olmuştur. Kitle kabarması, bu uygunluğu yaratmıştır. Kitle eylemi konusunda artık deneyimsiz değiliz, kitleler korku sınırını aşmıştır. Boykotun, kepenk kapatmanın, barikatın, düşman kuşatmasına rağmen haberleşmenin, ölü ve yaralılarımızı almanın, düşmana tutuklu kaptırmamanın eylem yöntemlerini zenginleştirmek görevidir. Taşlarımızın daha isabetli vurması için araçların geliştirilmesi, sloganların daha gür atılmasının sağlanması bir görevdir. Şehirlerde kitlelere kan kusan ajanlar ve muhbirler hakettikleri cezayı bulmalı, halkın arasında tek zehirli ot kalmamalıdır. Güney Afrika halkı iflah olmazların boyununa yapmış teker geçirmektedir. Bir ajana en uygun ceza bu olmalıdır. Hangi ad al-

nayeti, karşısında halkın kitlesel protestosunu bulmalıdır. Duvarlar, evler ve dükkanlar şehitlerin resimleri ve ulusal kurtuluş sloganları ile donatılmalıdır. Düşman askerleri sokaklarımıza girememeli, taşlarımızla, sloganlarımızla girdiklerine bin bir pişman etmeliyiz.

Küçük savaşçı komutanlarımız, militan gençliğimiz, analarımız, yaşlılarımız, tüm ayaklanmacı güçlerimiz sokaklarımıza giren yolu bize gösterdiler. Yüzyılların umudu gerçek oluyor. PKK ile birlikte Kürdistan'da ekilen bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm tohumları yeşermiş, halk ayaklanmalarını doğurmuştur. Dünyanın neresinde olursak olalım, kürt yurtseverleri olarak görevlerimiz nettir; ayaklanmacılarımızın çağrısına uymalı, onlarla bütünleşmeliyiz. Özellikle Avrupa'da kalan işçi, kadın genç yurtseverler olarak görevlerimize sarılmalıyız. Bir görevimiz olarak Vatana dönüş ve ulusal kurtuluş savaşına katılım seferberliğini artırmalıyız. Geç verilen kararların bir faydası yoktur. Ailelerimizi, çocuklarımızı engellememeli tam aksine bir an önce mücadeleye katılmaları için teşvikçi olmalıyız. Bulunduğu-

dirilerle faşist sömürgecilerin üzerine gitmeliyiz. Ne kadar örgütlü ve ne kadar yığınsal olursak, görevimizi o kadar layıkıyla yapmış oluruz.

Bir dönüm noktasındayız. Yüzyılların kölelik zincirleri paramparça olmaktadır. Bağımsızlık ve Özgürlük için ayağa kalkkan bir halkı durduracak hiçbir güç olamaz. Halk ayaklanmasının ilk alevleri Nusaybin'e düşmüş, Cizre'ye yayılmış, İdil ve Silopi'yi kapsamış, şimdi Şırnak, Batman ve Kızıltepe yönlere yayılmaktadır. Bu ilerleyiş hiçbir güç durduramaz. Sömürgeci barbarlık altında halkımız Çağdaş Kava Mazlum DOĞAN'ın ve kahramanlar kahramanı Agitimiz Mahsum KORKMAZ'ın mesajlarını aldılar, Nevroz isyan ateşini bir daha hiç sönmek üzere yaktılar, "21-28 Mart Kahramanlık Haftası"nda kitlesel halk kahramanlığı yarattılar. Bizim de sloganımız atılım olmalıdır; destekte, örgütlemeye ve eylemde.

Ayaklanma şehitlerimizi saygıyla anıyoruz, savaşçılarımızın zaferini kutluyoruz, onlara bağlılık yemini ediyoruz, Nusaybin ve Cizre'de başlayan ayaklanmanın mesajlarının tüm Kürdistan'a yayılması için var gücümüzle omuz vermeye yemin ediyoruz.

NEWROZ İSYAN ATEŞİNİ ARGK GERİLLALARI YAKTI

12 Mart 1990 günü, Mardin'in Savur ilçesi yakınlarında değerli komutan Abdullah AVCI (Sallah) komutasındaki bir ARGK birliği ile maddi ve teknik donanım bakımından ondan çok çok üstün sömürgeci ordu birlikleri arasında büyük bir çatışma meydana geldi. Sömürgeci ordu birlikleri, çatışma alanını havadan helikopterlerle, karadan da havan toplarıyla bombaladılar. En az 50 düşman askerinin öldürüldüğü çatışmada, ARGK'nin değerli komutanlarından Abdullah AVCI ve komutasındaki 12 özgürlük savaşçısı şehit düştü.

ARGK'nin bu yiğit savaşçıları, şehadetleriyle halkımıza birlik, isyan ve direniş çağrısında bulundular. Birlik, isyan ve direniş geleneğimiz NEWROZ'un öngününde, bundan daha anlamlı bir çağrı olamazdı. Şehit düşen ARGK savaşçıları, Mardin Eyaleti'nde faaliyet yürütüyorlardı. Ve içlerindeki özgürlük savaşçılarının bir bölümü de aynı yörenin evlatlarıydı.

Halkımız kendi evlatlarının, yiğit komutan ve savaşçıların direniş ve isyan çağrılarını kulak verdi ve ayağa kalktı. Savur direniş şehitlerinden Kamuran Dündar'ın Nusaybin'de yapılan cenaze töreniyle başlayan halk ayaklanması, tıpkı bir köknar yangını gibi kısa sürede hemen hemen tüm yerleşim birimlerine yayıldı. Ve sömürgeci-faşist düşmanı hiç beklemediği bir yerde, şehirlerde canevinden vurdu.

Halk ayaklanmaları gelişerek devam ediyor ve sürekli yayılıyor. Özellikle Mardin Eyaleti'nde Nusaybin'den sonra Cizre halkının taşıdığı ayaklanma bayrağı, şimdi Kızıltepe, Derik, Silopi, İdil ve diğer şehirlere devrediliyor. Son haftalarda yoğunlaşan ve büyük bir kitlesellikle gerçekleştirilen halk ayaklanmaları, protesto gösterileri, kepenk kapatma eylemleri vd.lerini ve bunlar çerçevesinde ortaya çıkan çok yönlü gelişmeleri aktarıyoruz.

Nusaybin, Gerilla Savaşı'nın Şehir Yiğitlerinin Başkaldırısıyla Birleşme Halkası Oluyor

12 Mart 1990 günü Savur yakınlarında şehit düşen savaşçılarımızdan Kamuran DÜNDAR'ın cenazesi, 15 Mart 1990 sabahı Nusaybin'de bulunan ailesine teslim edildi. 15 Mart sabahı Nusaybinli yurtsever halkımız sessiz ama kesin bir çağrıya uyarısına cenazeyi toprağa vermek üzere mezarlıkta toplandı. İlk ve orta dereceli okullarla lisede okuyan öğrenciler okula gitmeyerek boykot ettiler. Tüm Nusaybin esnafı, dükkanlarının kepenklerini indirdi. İçsisi, esnafı, öğrencisi, genci-yaşlısı kadını ve çocuğuyla en az 10.000 kişilik büyük bir kitle tek bir yumruk gibi mezarlıkta buluştu.

Şehit savaşçı Kamuran DÜNDAR'ın cenazesini toprağa verdikten sonra, zılgıtlar ve sloganlar eşliğinde şehre yönelen kitlelerin etrafı, düşman güçleri tarafından çevrildi. Binlerce asker, özel tim ve polislerden oluşan sömürgeci güçler, şehri kuşatmaya aldılar, giriş çıkışları engellendi. Askeri helikopter ve araçlardan anonslarla yapılan çağrı-

larla, kitleye dağılmayı dayattılar. Yurtsever halkımız, sömürgeci düşmanın "çağrı" adı altında yaptığı tehditlere, başlangıçta alkış ve zılgıtlarla yanıt verdi. Ve hep bir ağızdan "Kahr olsun Barbar Türk Sömürgeci-liği", "Yaşasın Kürdistan", "Yaşasın PKK" sloganları atarak yürüyüşünü sürdürdü.

10.000'i aşkın yurtsever kitlenin kararlılığı, düşmanı dehşete düşürdü. Sömürgeci askerler ve özel timler kadın, çocuk, yaşlı, genç ayrımı gözetmeden kitleye ateş etmeye ve önlerine geleni dipçikleterek askeri cemselere doldurmaya başladılar.

Şahadetlerinde bile ayaklanma yaratan özgürlük kahramanları ve şehit düşen ARGK Komutanı Abdullah AVCI.

Askeri cemseler yetmeyince bu kez de belediye otobüslerini gasp ederek askeri cemse yerine kullandılar. Sömürgeci güçlerin vahşi saldırılarıyla aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu en az 20 yurtsever insanımız kurşun ve dipçik darbeleriyle yaralandılar. 500'ün üstünde yurtsever gözaltına alındı. Bu arada önce dipçik darbeleriyle yere düşürülen, daha sonra da kelle avcısı faşist özel tim mensubu tarafından kafasından kurşunlanan yurtsever Şemsettin ÇİFTÇİ şehit düştü. Küçük bir kız çocuğu da ayaklar altında kaldı, ezilerek yaşamını yitirdi.

Sömürgeci güçlerin saldırısı ve ateş açarak toplu katliama yönelmesi, halkımızın öfke ve kinini daha da arttırdı. O ana kadar cenaze törenine katılmayan kitleler de, düşmanın bu vahşi saldırıları karşısında dayanamaya sokaklara döküldüler. Kitleler sokaklarda barikatlar kurdular. Taş, sopa ve ellerine geçirdikleri herşeyle düşman saldırılarına karşılık verdiler. İlk çatışmalarda sömürgeci polislerden de yaralananlar oldu, birçok aracı da tahrip edildi.

Bunun üzerine sömürgeci güçler, sokağa çıkma yasağı ilan ettiler. Nusaybin'e Mardin ve Diyarbakır'dan yeni sömürgeci birlikler takviye olarak getirildi. Nusaybin sokakları, düşman askerleri, Özel timleri, tank ve panzerleriyle dolduruldu. Helikopterler Nusaybin üzerinde gövde gösterisi yaptı.

Sömürgeciler, Nusaybin halk ayaklanmasının daha da genişlemesini önlemek için, birgün önce alçakça katlettikleri yurtsever Şemsettin ÇİFTÇİ'nin cenazesini, ailesi ve kitlelerden gizleyerek gömdüler. Mezarlığa ai-

lesinin bile girmesine izin vermediler. Bu durumu görüntülemek isteyen gazetecilerin fotoğraf makineleri hakaretler içinde Özel tim tarafından alındı, filmlerine el kondu.

Şemsettin ÇİFTÇİ'nin katledilmesini protesto, gözaltına alınanların hemen serbest bırakılması ve aynı zamanda yaklaşmakta olan Birlik, Direniş ve İsyan günü Nevroz'u kutlamak amacıyla Nusaybin esnafı günlerce dükkan kepenklerini açmadı, öğrenciler okula gitmeyerek boykot ettiler, Binler, ölümü göze alarak düşmanın otoritesini reddettiler, sokaklara dökülmeyi,

biz havaya ateş açmayız" dediler. Tehditlerine rağmen büyük bir kitle halinde gidip şehidimizi aldık. Defnedilme sırasında sürekli tehdit edildik ve bize küfredildi. Fakat hiç aldırmadık. Defnedilmeden sonra kitleler, şehitlerin ailelerini ziyaret etmek istediler. Çok büyük bir kitleydi. Fakat çok disiplinli ve sessizce caddede yürüyordu. Biz daha bir kilometre yürümeden askerler yolu kestiler. Yürümeye kararlıydık. Askerlere "sadece ölümlerimizin ailelerini ziyaret edeceğimizi ve bunun bir çatışmaya yolaçmayacağını" söy-

ğu henüz okula gidiyorlardı.

"Bugün olayların ikinci gününde Türk basının doğruları yazmadığını görüyoruz. Örneğin askerler bizden evlerimize gitmemizi istedikleri zaman ana caddede gösteri yaptığımız ya da taş attığımız doğru değildir. Provakasyon askerlerden geldi. Askerlerin bizim dükkanlarımızı kapattığı da doğru değil. Bu, buradaki hal-ken bir protesto hareketiydi. "Nusaybin halkından Devrimci-Yurtsever Gençlik"

Bu mektup ayaklanmanın ilk gününde yaşananları yazıyor.

Nusaybin Halk Ayaklanması'nın ikinci gününde de Savur'da şehit düşen özgürlük savaşçılarından Abdulrezzak TEMEL'in kardeşi Abdulkarim Temel, cenazeyi almak için Mardin'e gitti. Halkımızın savaş şehitlerine sahip çıkması ve bunu bir başkaldırı gerekçesi haline getirmesi, düşmanı öyle korkutmuş ki, şehit Abdulrezzak Temel'in cenazesinin Nusaybin dışına gömülmesi koşulunu ileri sürdüler. Yurtseverler, düşmanın bu koşulunu kabul etmediler ve cenazenin Nusaybin'e, kendi toprağında gömülmesine ısrar ettiler.

Sömürgeci düşman, sokağa çıkma yasağı ilan etmesine rağmen, kitlesel protesto eylemleri ikinci gün boyunca da sürdü. Aynen ilk günkü gibi sömürgeci birlikler halka ateş etmeyi ve önüne geleni tutuklamayı sürdürdüler. Ayaklanmacı kitleler, yine damlardan, sokaklardan ve evlerden direnişlerini sürdürdüler. Sömürgecilerin belediye hoplörlerinden yaptığı tehdit anonslarına rağmen, esnaf tehditlerden yılmadı, kepenk kapatma eylemini sürdürdü.

Sömürgeci burjuva partilerden SHP'nin bir milletvekili olan Fuat Atalay, bağımsız milletvekillerinden Ahmet Türk, Adnan Ekmen, Mehmet Kahraman, Tevfik Koçak ve Sosyalist Parti Genel Sekreteri Yalçın Büyükdaglı da halk ayaklanması nedeniyle Nusaybin'e geldiler. Milletvekilleri, şehit yurtsever Şemsettin ÇİFTÇİ'nin ailesini ziyaret etmek istediler. Evin etrafında barikat kuran sömürgeciler izin vermediler.

Sömürgeci birlikler, parlamenterler gibi "serseri mayın"

ayaklanmayı devam ettirmeyi istediler ve bunu becerdiler de.

Nusaybin'de "Devrimci-Yurtsever Gençlik Birliği" ayaklanmanın geliştirilmesinde büyük rol oynadı. Ayaklanmayı izlemek için Nusaybin'e giden bir Alman gazeteciye verdikleri mektup şöyle:

"Rambolar nedeniyle sizinle doğrudan konuşamıyoruz. Bunun için buradaki olayların nasıl geliştiğini yazdık.

"Dün, 15.3.1990 günü sabah saat 6'da şehit düşen savaşçıımız Kamuran DÜNDAR'ın cenazesini almak için hastaneye gittik. Daha orada güvenlik güçleri bizi engellemeye çalıştı. Özel timler, çoktan şehirdedi. Bizi tehdit ediyorlardı. Bize "eğer yaşamı ve çocukla-

ledik. Askerler dinlemeyerek bizi cembere aldılar. Ardından her taraftan kitleye saldırdılar. Önce jopladılar sonra doğrudan kurşun ateşine başladılar. Yapabildiğimiz kadarıyla taşlar, sopalar ve ele geçirebildiğimiz her şeyle kendimizi savunduk. Çatışma şehir merkezine varacak şekilde yayıldı. Caddelerde, sokaklarda ve damlarda beş saat boyunca mücadele ettik. Diyarbakır'dan yeni askeri birlikler istendi. Bu süre içinde helikopterler ve panzerler geldi. Özel timler, helikopterlerle doğrudan şehir merkezine indiler. O andan itibaren vahşice kitleye saldırmaya başladılar. Önlerine gelen herkesi rastgele dövmeye ve tutuklanmaya bas-

Halk ayaklanmamızın ilk şehidi Şemsettin ÇİFTÇİ.

rınızı seviyorsanız hepiniz evlerinizde kalın" dediler. Bazılarımıza da doğrudan doğruya "bundan emin olabilirsiniz ki

ladılar. Tutuklananlar, sürüklenerek polislerle teslim ediliyor ve onlar dayığı devam ettiriyorlardı. Tutuklananların ço-

adını verdikleri gazetecileri de engellemeye ve hakaret etmeye devam ettiler. Özellikle bir bayan Alman gazetecisinin üye-

rine gidip, makinasını alarak, tokatladılar. Onu ve diğer birkaç Türk gazetecisini tutukladılar. Özel tim'den izinsiz fotoğraf çektiği içinde birkaç gazeteci hakkında aranma emri çıkarıldı.

Nusaybin ayaklanmasının ikinci gününde direniş kıvılcımları çevre ilçelere sıçradı. Cizre ve Silopi'de de esnaf kepenk kapattı, öğrenciler okulları protesto ettiler. Aynı gün-16 Mart Nusaybin'e bitişik Güney Kürdistan kenti Kamışlı da binlerce yurtsever slogan sesleri Nusaybin'e varacak şekilde görkemli bir dayanışma yürüyüşü yaptılar.

Diyarbakır'da da aynı gün Nusaybin halk ayaklanması ile dayanışma ve Halepçe katliamı kurbanlarını anmak amacıyla öğrenciler kitlesel toplantı ve yürüyüşler yaptılar.

Halk ayaklanması yangını Cizre'ye sıçradı:

Cizre'de halk ayaklanmasının hazırlıkları daha 15 Mart'ta başladı. 20 Mart'ta ise boykot ve kepenk kapatma eylemleri topyekün bir halk ayaklanmasına dönüştü. Sabahın erken saatlerinden itibaren köylülerin de katılımıyla genci, ihtiyarı, çocuğu ile binlerin oluşturduğu kitle iki kol halinde dizildi. Ön ve arkalarında ERNK bayraklarının dalgalandığı kitlelerin bir kolu Nusaybin caddesinden diğer kol da lise önünden yürüyüşe geçti. Slogan atarak yürüyen kitle seli şehir merkezinde buluştu. 10.000'ni aşkın kitle coşkuyla "Sömürgeci zulme son", "Kahrolsun sömürgecilik", "Yaşasın bağımsızlık ve Özgürlük", "Yaşasın PKK" sloganlarını attı. Lastik tekerlekleri yakılarak şehrin dört bir yanında Nevroz direniş ateşi gürleştirildi.

Ayaklanmanın en küçük şehidi Abidin TUNCER'i kitleler bağırına bastı.

Barbar sömürgecilerin bu ikinci katliamı kitlelerin tepkisini doruğa çıkardı. Hemen hemen tüm caddeler yakılan bidonlarla panzerlere kapatıldı. Bidon ve yanmış lastiklerle sokaklarda barikatlar kuruldu, damlardan düşman birliklerinin saldırılarına taşlarla mukabele edildi.

Panzerlerin çocuklar üzerine sürülmesi ve bir çocuğu ezmesi, kadınların kurşunlanması karşısında kitlelerin tepkisi büyük oldu. Kitlenin hedefi tüm sömürgeci kurumlar oldu. Kaleiçi semtindeki düşman kurumları olan Türkiye Kömür işletmeleri-TKİ, Devlet Su İşleri-DSİ, Zirai Donatım Kurumu'nun Cizre şubeleri yakıldı, bankalar taşlandı, uşak Nurettin Yılmaz'ın arabası ve evi tahrip edildi. M.Kemal'in

Özel tim yöneticileri, ordu komutanları, kaymakam ve savcı, ayaklanmayı bastırma planını beraber uyguluyorlardı. Gazetecilerin halkın arasına gitmesini ve halktan bir kişiyle bile konuşmasını engellediler. Belediyenin ekmek dağıtma talebini açlık sıkıntısı yaratarak ayaklanmayı kırma gibi sadist planları nede niyle reddettiler. Çoğu kurtarılabilecek yaralıları hastaneye götürme gerekçesiyle şehir merkezinden uzaklaştırıp öldürdüler. Çünkü, kelle avcıları her Kürdün kafası için mükafat alıyorlardı. Çocuk ya da kadın olmuş fark etmiyordu. Yeter ki Kürt kafası olsun.

Halk bu durumu bildiğinden ölü ve yaralılarını düşmana kaptırmama savaşını verdi. Düşma-

rak toplu halde mezarlığa gitti. Ayaklanma şehitlerinin mezarları önünde yumrukları havada şehitlere bağlılık andı içerek zafer işaretleri yaptılar. Daha mezarlıktan ayrılmadan yurtsever kitlenin sayısı artmaya başladı ve sonuçta 20.000'i buldu.

Mezarlıktan şehir merkezine doğru yürüyüşe geçen 20.000 kişilik büyük kitle, "Kahrolsun Türkiye", "Yaşasın Kürdistan", "İşkenceye Son", "Özel Tim defol", "Yaşasın PKK", "Bijî Serok APO" sloganları eşliğinde eylemlerine devam etti.

Yine sokak başlarına, aralarına ve her tarafa yerleştirilen düşman panzerleri, tankları ve ağır silahlı birlikleriyle kelle avcıları, son derece disiplinli hareket eden kitleyi provake etmeye çalıştılar da başaramadılar.

20.000 yurtseverin katıldığı protesto eylemi Cizre'nin etrafında üç kez dolanılarak sona erdirildi. Meydandan ayrılma-

kadar "Yaşasın Kürdistan" sloganını attılar. Bu arada Cizre'den geçen tanker şoförleri de bir süre durup tankerlerin kornalarını çalarak halkın protesto eylemine katıldılar, onları desteklediler. Sokak aralarına dağılan kitleler, sömürgeciliğe ait tüm kurumların camlarını kırdılar, tahrip ettiler. Eşeklerin üzerine "özel tim" yazıldı.

Cizre'ye giren çıkan tüm araçlar, sömürgeci özel timler tarafından durdurulmakta ve aranmaktadır. Tüm caddeler, halkın deyimiyle "Rambolar" tarafından adeta işgal edilmiş durumda.

Cizre'de bulunan gazetecilere yönelik baskılar da devam ediyor. Gazetecilerin çektiği resimlere veya yazdıkları yazılara el konuluyor, geri verilmiyor, telefonlar kesiliyor.

Bu arada 20 Mart 1990 günü Cizre'de halkın üzerine panzerlerini, tanklarını süren ve ateş açan sömürgeci birliklerin panzerleri altında ezilerek ağır yaralanan Abidin TUNCER adlı 10 yaşındaki çocuk, kaldırıldığı Diyarbakır Tıp Fakültesi hastanesinde 23 Mart 1990 günü yaşamını yitirdi. Türk sömürgeciliğinin halkımıza karşı işlediği insanlık suçlarına ortak olan "doktor"lar, Abidin TUNCER'in ölüm raporuna, "trafik kazasında öldü" belirlemesini yaparak sömürgeciliğin katliamını gizlemeye çalıştılar. Cenazeyi almaya giden Abidin TUNCER'in babasına da bu rapor imzalatılmak istendi. Bunun üzerine gerçeğin, yani Türk sömürgeciliğinin tank paletleri altında ezilerek katledildiğinin yazılmasında direten baba TUNCER, doğrular yazılmadığı sürece cenazeyi de almayacağını söyledi.

Abidin TUNCER'in cenazesi-nin Diyarbakır Tıp Fakültesi Hastanesi'nden alınması sırasında, TUNCER'in katlini protesto eden 500'ü aşkın üniversite öğrencisi "Yaşasın Kürdistan Halkının Mücadelesi", "Kürdistan Faşizme Mezar Olacak" sloganla-

Zafere kadar savaş

Nusaybin'deki gibi Cizre'de de sömürgeci ordu birlikleri ve özel timler panzerlerin eşliğinde kitleleri kurşun yağmuruna tuttular. İlk ateşle Emin GÜL (15 yaşında), Salih ELÇİÖĞLU (55 yaşında, altı çocuk babası), Yusuf ŞAHİN, Mehmet YILMAZ ve daha adı tespit edilemeyen birçok yurtsever insanımız şehit düştü. 100'e yakın yurtseverimiz de kurşun ve darb yaraları ile ağır yaralandı. Yaralıların yarısı kadın ve çocuklar. 350 yurtsever de sürekli dövülerek ve sürüklenerek gözaltına alındı.

heykeli paramparça edildi. TC bayrakları sloganlar eşliğinde yakıldı. Göndere ERNK bayrakları çekildi. Kürdistan halkı, kendi bayrağını yüzyıllardır ilk defa gönderde dalgalandırmanın gururunu yaşadı.

Cizre'de çatışmalar devam ederken, takviye alan sömürgeci birlikler şehri kuşatma altına aldılar. Fakat ayaklanma şehrin sınırlarını çoktan aşmıştı. Silopi-Cizre yolunu kesen gerillalar, orada düşmana darbe vurdular, altı düşman TIR'ını içindeki malmelerle yaktılar.

nın sokağa çıkma yasağını dinlemedi. 21 Mart gecesi Cizre'nin etrafındaki tüm tepelerde Nevroz ateşi yakıldı. On civarında şehit verilmişse bile halk ayağa kalkmayı becermiş ve zafer elde etmişti. Halk zaferini kutluyordu.

21 ve 22 Mart'ta da Cizre'de dükkanlar ve okullar açılmadı, sokaklar ve evler sömürgeci birliklere kapalı tutuldu. Tüm çevre ilçelerinde protesto gösterileriyle ayaklanma desteklendi.

23 Mart 1990'da öğlen kılınan Cuma namazından sonra yaklaşık 1000 yurtsever camiden ayrılma-

Ayaklanmaya katılanlar anlatıyor

"Bizim amacımız sadece özgürlüktür. Gece evlerimizi basıyorlar. Kadınların yanında dövüyorlar. Kadınlarımızı da dövüyorlar. Anaavrat küfrediyorlar. Bu baskılar bitsin artık. Şimdi gece toplayacaklar, işkenceden geçirecekler."

M. Ali Gürel, 12 yaşında, ayaklanma suçundan gözaltına alındı; "Beni merkez karakoluna götürdüler. Orada kadınlar ve çocuklar vardı. Kadınlar yandaki odadaydı. Ağlıyorlardı. Onları dövüyorlardı. Beni de jopla dövdüler. Sonra yere yatırıp tekmelediler."

Bir Tır şoförü: "Bir para konusu için otele uğramıştım. Birden silahlar patla-

maya başladı. Kadınlar, çocuklar, gençler, güvenlik kuvvetlerine taş atıyorlardı. Bir ara iki yaşlı vatandaşı ellerinde silah olduğunu, havaya ateş ettiklerini gördüm. Yaklaşık iki bin kişi vardı. 'Kahrolsun sömürgecilik' diye bağırıyorlardı. Göstericiler varilleri caddeye yığarak barikat oluşturdu. Güvenlik kuvvetlerine karşı koyuyorlardı. Yaralıların çoğunluğunu kadınlar oluşturuyordu. Ortalık Lübnan'ı andırıyordu."

Ramazan Müştak, Yeşilyurt köylüsü; "Zaten olaylara bunlar sebep oldu. Nevroz'da bir eylem olmasın diye dört gün önce kimi buldularsa gözaltına aldılar."

...

dan önce; "Şimdi hepimiz evimize gidiyoruz. Sokak çatışması istemiyoruz. Fakat tutuklularımız yeniden özgür oluncaya kadar, böyle devam edecek. Cizre'nin caddeleri ve meydanları bize aittir" dediler.

Saat 13 dolaylarında küçük gruplar halinde mahallelere dağılan kitleler, evlerine girinceye

rını attılar. Cenaze götürülünceye kadar da gösterilerine devam ettiler.

Cizre'de halk ayaklanması sürüyor. Esnaflar, tutuklular serbest bırakılncaya ve özel tim denilen kelle avcıları Cizre'den çıkarılncaya kadar kepenk kapatma eylemine devam edeceklerini açıkladılar.

Halk Ayaklanmamız Yayılıyor

Nusaybin ve Cizre'deki halk ayaklanmalarını desteklemek, sömürgeci-faşist Türk devletinin katliamlarını protesto etmek amacıyla Kürdistan'ın dört bir yanında eylemlilik yaşanıyor. Başta İdil, Silopi, Midyat, Kızıltepe, Derik, Gercüş olmak üzere Mardin'e bağlı bütün yerleşim birimlerinde protesto gösterileri yapılıyor. Esnaflar, dükkanlarının kepenklerini kapatmış durumda. Öğrenciler okulları boykot ediyor, kitleler gösteri yu-

Midyat'ta, Nusaybin ve Cizre'deki halk ayaklanmalarını destekleme amacıyla 21 Mart'ta başlayan kepenk kapatma eylemi sürüyor. İdil ve Derik'te de esnaflar kepenk kapatma eylemine katılmış durumda. Öğrenciler okulları boykot ediyor. Toplu kitleseel gösteriler düzenleniyor.

Diyarbakır'da Kitle Gösterileri

17. Mart 1990 günü Diyarbakır'da Halepçe katliamını ve Türk sömürgeciliğinin Nusay-

Tipi Cezaevi'nde bulunan 300'ün üzerindeki PKK'li savaş esirleri de Halepçe katliamını ve Türk sömürgeciliğinin Nusaybin'deki vahşi saldırılarını protesto amacıyla süreli açlık grevine başladılar. Antep Özel Tıp Cezaevi'nde bulunan PKK'li savaş esirleri de aynı amaçla süreli açlık grevine girdiler.

Her iki açlık grevi hakkında da henüz ayrıntılı bilgi alınmadı.

22 Mart 1990 günü Diyarbakır merkezinde elindeki benzin bidonunu üzerine boşaltan Zekiye ALKAN adlı üniversite öğrencisi yurtsever, Türk sömürgeciliğini

rüyüşleri yapıyorlar.

Son gelişmeler Mardin'e bağlı Nusaybin ve Cizre dışındaki diğer ilçelerde de halk ayaklanmalarının başlama eğilimine girdiğini gösteriyor. Halk ayaklanmalarının gelişim doğrultusu da bu arada ortaya çıkmış bulunuyor. Kızıltepe üzerinden batıya, Cizre'den Botan'a Midyat'tan da Batman ve giderek içlere doğru bir gelişim seyri izlemektedir.

22 Mart 1990 günü Kızıltepe'de öğleden sonra 9-12 yaş arasındaki büyük bir çocuk grubu ile gençlerden oluşan büyük bir kitle, Nusaybin ve son olarak da Cizre'de sömürgecilerin yaptığı katliamları, gözaltına almaları protesto amacıyla gösteri düzenlediler. Gençler ve çocuklardan oluşan kitlenin protesto gösterisini engellemek amacıyla sömürgeci-faşist güçler yine vahşice saldırdılar.

Bunun üzerine 23 Mart 1990 günü sabahtan itibaren tüm Kızıltepe esnafı, düşmanın vahşi saldırılarını kınamak amacıyla dükkan kepenklerini indirdi. Bu kepenk kapatma eylemi, öğle saatlerine doğru binlerce yurtseverin katıldığı büyük bir kitle gösterisi boyutuna ulaştı.

Kızıltepe'deki kepenk kapatma ve protesto eylemleri devam etmektedir.

Mardin'in Diğer İlçelerindeki Protesto Eylemleri

Silopi'de, Nusaybin'deki halk ayaklanmasını destekleme ve sömürgeciliğin katliamlarını protesto amacıyla 16 Mart 1990'da başlayan kepenk kapatma eylemi aralıksız devam ediyor. Öğrenciler hala okullara gitmiyor ve yer yer kitleseel protesto gösterileri düzenleniyor.

bin'deki katliamını protesto amacıyla 2.000 kişinin katıldığı bir gösteri yapıldı.

Diyarbakır'daki Merkez Postanesi Önünde Toplanan yurtseverler, 1988 Martı'nda sömürgeci-faşist Saddam rejimi tarafından 5 binin üzerinde Kürt insanının katledilmesini ve Nusaybin'deki sömürgeci vahşeti kınadılar. "Kahrolsun Saddam",

ve katliamlarını protesto amacıyla kendini yaktı. "NEWROZ için artık odunlar yetmez, canlarımızı alevlendirmeliyiz" diye halka çağrıda bulunduktan sonra, çağrıya ilk kendisi uyan yurtsever Kürt kadını Zekiye Alkan, ağır yaralı olarak hastaneye kaldırıldı.

Dicle Üniversitesi Siirt Eğitim Yüksek Okulu'nda okuyan yurt-

İstanbul: Üniversite öğrencileri dayanışma eyleminde

"Kahrolsun Faşizm" sloganlarının atıldığı gösteriye çevrede bulunan çok sayıda kişi de katıldı. Bunun üzerine sömürgeci güçler, yurtsever kitlelere saldırdılar. 100 dolayında yurtsever gözaltına alındı.

Gözaltına alınan yurtseverlerin serbest bırakılmaması üzerine tutuklu aileleri ve yakınlarından oluşan yaklaşık 100 kişilik bir kitle, Sosyalist Parti Diyarbakır il binasında açlık grevine başladılar. Gözaltına alınanların hemen serbest bırakılmasını talep eden tutuklu aileleri ve yakınları, halen açlık grevinde bulunuyorlar.

Aynı günlerde Diyarbakır E

sever öğrenciler de Halepçe katliamını, Türk sömürgeciliğini ve katliamlarını protesto amacıyla gösteri düzenlediler. Sömürgeci-faşist polis, özel tim ve askerlerin saldırısı sonucu çok sayıda öğrenci gözaltına alındı.

Bu nedenle, gözaltına alınanların hemen serbest bırakılması, polisin yurttan ve okuldan çıkarılması, idare-polis işbirliğine son verilmesi talepleri ve Türk sömürgeciliğinin katliam ve vahşi saldırılarını protesto amacıyla 200 öğrenci süresiz açlık grevine başladı. Yurtsever öğrencilerin başlattıkları açlık grevi ikinci gününü doldurdu, halen de devam ediyor.

AYAKLANMA VE NEWROZ EYLEMLERİNİN KRONOLOJİSİ:

— 12 Mart 1990'da Mardin'in Savur ilçesi yakınlarında bir ARGK birliği ile sömürgeci ordu birlikleri arasında çıkan çatışmada 13 ARGK gerillası şehit düştü.

— 15 Mart 1990 günü, Savur'da şehit düşen özgürlük savaşçılarından Kamuran DÜNDAR'ın Nusaybin'de yapılan cenaze törenine 10 binin üzerinde kitle katıldı.

— Cenaze töreni sırasında düşman, halkımıza saldırdı. Şemsettin ÇİFTÇİ adlı yurtseverle küçük bir kız çocuğu katledildi. 700-750 kişi gözaltına alındı. Onlarcası yaralandı.

— Nusaybin esnafı dükkanlarının kepenklerini kapattı, öğrenciler okulları boykot etti.

— 16 Mart günü Cizre, Silopi, İdil, Midyat ve Mardin'e bağlı tüm diğer ilçelerde Nusaybin halk ayaklanmasıyla dayanışma amacıyla esnaflar dükkanlarını kapattı, öğrenciler okullara gitmedi, büyük kitle gösterileri yapıldı.

— 16 Mart'ta Nusaybin halk ayaklanmasıyla dayanışma amacıyla Kamışlı'da 50 bin yurtseverin katıldığı dev bir yürüyüş yapıldı.

— 16 Mart günü Elazığ Fırat, İstanbul, Ege, Çukurova, Malatya, Diyarbakır Dicle, Ankara üniversitelerinde Halepçe katliamını protesto ve Nusaybin halk ayaklanmasıyla dayanışma eylemleri yapıldı. Yüzlerce öğrenci gözaltına alındı.

— 17 Mart'ta Diyarbakır'da 2-3 bin dolayında yurtsever Halepçe katliamını protesto ve Nusaybin halk ayaklanmasıyla dayanışma yürüyüşü yaptı. Çok sayıda yurtsever gözaltına alındı.

— Diyarbakır E Tipi ve Antep Özel Tıp Cezaevlerinde bulunan 400 dolayındaki PKK'li savaş esirleri de Nusaybin halk ayaklanmasıyla dayanışma amacıyla süreli açlık grevine başladılar.

— 20 Mart günü Cizre'de 10 binin üzerinde kitlenin katılımıyla büyük bir gösteri düzenlendi. Şehir meydanlarına NEWROZ ateşleri yakıldı.

— Sömürgeci düşman yurtsever kitleleri yayılım ateşine tuttu: 10 dolayında ölü, 100 dolayında yaralı var. 350 yurtsever de gözaltına alındı.

— Yine aynı gün Cizre'deki sömürgeciğe ait Türkiye Kömür İşletmeleri TKİ, Devlet Su İşleri-DSİ, Zirai Donatım Kurumu-ZDK binaları yakıldı, bankalar taşlandı. Uşak Nurettin Yılmaz'ın evi ve arabası tahrip edildi. M. Kemal'in heykeli parçalandı.

— TC bayrakları yakılıp, yerine ERNK bayrakları asıldı.

— 20 Mart'ta Cizre-Silopi yolunu kesen ARGK gerillaları, 6 düşman TIR'ını yaktılar.

— 21. Mart gecesi Cizre'nin etrafındaki tüm tepelerde NEWROZ ateşleri yakıldı.

— 21 Mart NEWROZ bayramı İstanbul, İst. Teknik, Ankara, Ege, Eskişehir Anadolu, Çukurova, Dicle, Erzurum ve diğer üniversitelerde binlerce öğrencinin katılımıyla kutlandı. Yüzlerce öğrenci gözaltına alındı.

— 21 Mart 1990 NEWROZ gününde TC'nin F. Almanya'daki Bonn Büyükelçiliği, Düsseldorf, Hamburg ve Frankfurt başkonsoloslukları önünde Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'daki varlığı ve katliamları, yüzlerce Kürt yurtseveri tarafından protesto edildi.

— 21 ve 22 Mart günlerinde de Cizre, Nusaybin, Silopi, İdil, Midyat ve diğer şehirlerde esnafın kepenk kapatma, öğrencilerin okula gitmeme eylemi, genel grev tarzında devam etti.

— 22 Mart günü Dicle Üniversitesi'ne bağlı Siirt Eğitim Yüksek Okulu'nda okuyan 200'den fazla öğrenci, gözaltına alınan arkadaşlarının hemen serbest bırakılması, polisin okuldan çıkarılması ve sömürgeciliğin katliamlarına son verilmesi amacıyla süresiz açlık grevine başladı.

— 22 Mart'ta Kızıltepe'de yaşları 9-12 arasında değişen büyük bir çocuk grubu ile gençlerin katıldığı sömürgeciliği protesto ve Nusaybin ve Cizre halk ayaklanmalarıyla dayanışma eylemleri yapıldı.

— 22 Mart günü Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesine bağlı Yukarı Güngören köyü ilkokulu ARGK gerillaları tarafından yakıldı.

— 22 Mart günü Siirt'in Pervari ilçesine bağlı Osyan (Doğan) köyü yakınlarındaki karayolları şantiyesi bir ARGK birliği tarafından basıldı. Bir dozer yakıldı. 2 özel tim elemanı öldürüldü, en az 3'ü de yaralandı.

— 22 Mart'ta İsveç Parlamentosu ve televizyon kurumu önünde gösteri yapan Kürt yurtseverler, İsveç hükümetinin ve televizyon kurumunun Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'daki katliamları karşısında seyirci kalmasını protesto etti.

— 23 Mart'ta yaygın kepenk kapatma eylemine Kızıltepe ve Derik esnafı da katıldı.

— 23 Mart günü cuma namazı sonrasında Cizre'de 20 bin yurtsever büyük bir miting ve yürüyüş düzenledi.

— Sömürgecilerin 20 Mart günü Cizre'de PANZER adlı çocuk, Diyarbakır Tıp Fakültesi Hastanesi'nde şehit düştü.

— Abidin TUNCER'in katlini protesto eden Diyarbakır Üniversitesi'nden 500'ü aşkın öğrenci, morg önünde gösteri yaptılar.

— 23 Mart günü Kürt yurtseverler TC'nin Londra Büyükelçiliği önünde protesto gösterisi yaptı. Bir başka yurtsever grup da, Londra'daki Türk Hava Yolları bürosunu işgal ederek Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'daki varlığını ve katliamlarını protesto etti.

— 24 Mart'ta Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı Tuzla köyü ilkokulu, ARGK gerillalarınca yakıldı.

— 24 Mart gününde de halk ayaklanmaları Botan'da içine alacak şekilde yaygınlaşmasına devam etti. Cizre, Nusaybin, Midyat, İdil, Kızıltepe, Derik, Batman, Silvan vd. şehirlerde esnaflar kepenk kapatma eylemine devam ediyor. Öğrenciler okullara gitmiyor. Yaygın protesto gösterileri düzenleniyor.

Üniversitelerde Halk Ayaklanmalarıyla Dayanışma Eylemleri

16 Mart 1990 günü **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi** önünde toplanan 1000 dolayında öğrenci sömürgeci-faşist Saddam rejiminin Halepçe'de kimyasaal silahlarla yaptığı katliamı, 16 Mart olaylarını ve Türk sömürgeciliğinin Nusaybin'deki katliamını protesto ettiler. Kürtçe ve Türkçe olarak yapılan konuşmalarda Nusaybin halk ayaklanmasının PKK'nin şanlı bir di-

renişi olduğu vurgulanarak destek ve dayanışma sunuldu. Gösteri, öğrencilerin hep bir ağızdan "Vur gerilla vur", "16 Mart'ın hesabı sorulacak", "Kürdistan faşizme mezar olacak", "Kahrolsun şövenizm", "Kahrolsun faşist diktatörlük" sloganlarıyla sona erdi.

Aynı gün İstanbul Galatasaray'daki Odakule yakınlarında da gösteri yapan bir grup, sö-

mürgeci-faşist Saddam rejiminin Halepçe'de yaptığı katliamı protesto etti.

16 Mart 1990'da **Ege Üniversitesi Ziraat ve Mühendislik Fakülteleri** önünde toplanan 700 dolayında öğrenci, Halepçe katliamını ve Türk sömürgeciliğinin Nusaybin'deki barbarca saldırılarını protesto etti. Öğrenciler konuşmanın bitiminde "Kürdistan'a Özgürlük", "Kürdistan faşizme mezar olacak", "Katil Saddam'a ölüm" sloganlarını atarak, Kürdistan halkının ulusal kurtuluş mücadelesine destek ve dayanışmalarını ifade ettiler.

Faşist Türk polisinin gösteriyi engellemeye çalışması ve öğrencilerin üzerine saldırması üzerine taşlı-sopalı çatışma çıktı. Çok sayıda öğrenci yaralandı, 50'den fazla öğrenci de gözaltına alındı.

Yine **16 Mart 1990 günü, Çukurova Üniversitesi'ne** bağlı çeşitli fakülte öğrencilerinden oluşan büyük bir kitle, Halepçe ve 16 Mart katliamları ile Türk sömürgeciliğinin Nusaybin'deki vahşi saldırı ve katliamlarını protesto amacıyla gösteri yaptı. Öğrencilere karşı saldırıya geçen faşist Çevik Kuvvet ve polis, çok sayıda öğrenciyi yaraladı, 15'in üzerinde öğrenciyi de gözaltına aldı.

1990'da Savur'da şehit düşen ve şehadeti Nusaybin'de ayaklanma yaratan özgürlük savaşçısı Kamuran DÜNDAR'ın büyük boy posterini ve ERNK bayrağını taşıyan yurtsever öğrenciler, Beyazıt Meydanı'nda büyük bir NEWROZ ateşi yaktilar. Ayrıca üzerinde, "**Kürt halkına ayrılma hakkı**", "**Kahrolsun sömürgecilik**", "**Yaşasın NEWROZ**", "**Yaşasın Türk ve Kürt halklarının mücadele birliği**" yazılı pankartlar taşıdılar. Aynı pankartları daha sonra üniversite bahçesine astılar. Yurtsever öğrencilerin NEWROZ kutlaması, üniversite bahçesine NEWROZ ateşinin yakılıp, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücade-

Newroz ateşi İstanbul'da da yakıldı

Aynı gün **Malatya İnönü Üniversitesi'nde** de bir grup öğrenci Halepçe katliamını kınamak amacıyla bir gösteri düzenledi. Öğrenciler, "Kahrolsun Saddam", "Kahrolsun faşizm", "Katliamlara son" sloganlarını atarak eylemlerine son verdiler.

Konya Selçuk Üniversitesi de, aynı gün **Mimarlık-Mühendislik Fakültesi** öğrencilerinin protesto eylemlerine tanık oldu. Halepçe katliamını ve Nusaybin'deki sömürgeci vahşeti protesto eden öğrenciler, yaptıkları Kürtçe konuşmada Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile dayanışma ve desteklerini dile getirdiler. Gösteriyi engellemeye çalışan faşist polis, çok sayıda öğrenciyi gözaltına aldı.

Türkiye ve Kürdistan'daki üniversitelerde okuyan binlerce öğrenci ulusal birlik, isyan ve direniş günümüz olan NEWROZ'u ilk kez bu kadar geniş bir kitlelilikle, başta Nusaybin ve Cizre olmak üzere giderek tüm Kürdistan'a yayılan halk ayaklanmaları ve dağlardaki ARGK gerillalarının güçlü eylemliliğinden aldıkları güç ve cesaretle kutladılar.

21 Mart 1990, NEWROZ günü, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Ankara, Ege, Eskişehir Anadolu, Çukurova, Dicle, Erzurum Atatürk ve Elazığ Fırat Üniversitelerinde aynı saatte gösteriler yapıldı.

İstanbul Üniversitesi'nde okuyan 2000 dolayında yurtsever öğrenci, Beyazıt Meydanı'nda NEWROZ'u kutladı. 12 Mart

lesi ile dayanışma ve desteklerini içeren konuşma ve sloganlarla devam etti.

İstanbul Teknik Üniversitesi Ayazağa Kampüsü'nde de NEWROZ kutlamaları yapıldı. Direniş simgeleyen büyük bir NEWROZ ateşi yakan öğrenciler, Nusaybin ve Cizre'deki halk ayaklanmalarını desteklediklerini vurgulayan konuşmalar yaptılar.

Ankara Üniversitesi Hukuk, Siyasal Bilgiler ve Dil-Tarih-Coğrafya Fakültelerinde okuyan öğrenci-gençlik de NEWROZ kutlamalarına katıldı. Faşist polisin NEWROZ kutlamalarını engellemek için saldırması üzerine çıkan taşlı-sopalı çatışmanın ardından 40 dolayında öğrenci gözaltına alındı.

Bu arada Halepçe katliamını ve Nusaybin'de düşmanın halkımıza karşı vahşi saldırılarını kınamak amacıyla yapılan protesto eylemi sırasında gözaltına alınan Hacettepe Üniversitesi'nden 21 öğrenci hala serbest bırakılmadı.

Birlik, isyan ve direniş geleneğimiz NEWROZ, **Ege Üniversitesi Kampüsü'nde** toplanan yüzlerce öğrenci tarafından da kutlandı. Kürtçe ve Türkçe olarak yapılan konuşmalardan sonra, Edebiyat Fakültesi önünde yakılan NEWROZ ateşi etrafında halay çeken öğrenciler, ulusal kurtuluş mücadelemizi destekleyen, sömürgeciliği lanetleyen sloganlar atarak eylemi bitirdi.

Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde okuyan yurtsever öğrenci gençlik de NEWROZ kut-

lamalarında yerini aldı. Ziraat Fakültesi önünde bulunan ağaçlara ulusal kurtuluş mücadelemizi destekleyen pankartlar asan öğrenciler, duvarlara da ulusal kurtuluşçu sloganlar yazdılar.

Eskişehir Anadolu Üniversitesi'ne bağlı çeşitli fakültelerde okuyan yüzlerce öğrenci de **NEWROZ** bayramını kutlama gösterileri yaptılar. Faşist polisin **NEWROZ** kutlamalarını engellemek için kitleye saldırması üzerine çıkan çatışma sonucu 13 öğrenci gözaltına alındı.

Çukurova Üniversitesi'nin Adana'daki Balcalı Kampüsü'nde okuyan yüzlerce yurtsever öğrenci, **NEWROZ** kutlamalarına lastik yakarak başladılar. Devrim şehitlerinin anısına yapılan saygı duruşu ve Kürdistan'daki gelişmeleri konu alan konuşmaların yapılmasından son-

ra hep birlikte "Bijî Kurdistan" sloganları attılar. Bu arada yurtsever öğrenciler, "Yaşasın Nusaybin Halk Direnişi", "Cejna NEWROZ'e pîroz be" ve "Bijî NEWROZ" sloganlarının yazılı olduğu pankartları astılar. Yarım saat devam eden **NEWROZ** kutlamasından sonra üniversite kampüsüne giren faşist Türk polisleri ve askerleri öğrencilere saldırdılar, çok sayıda öğrenciyi gözaltına aldılar.

Diyarbakır Dicle Üniversitesi'nde okuyan 2-3 bin dolayında yurtsever öğrenci, **NEWROZ**'u "Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur", "Bijî Kurdistan" sloganları eşliğinde kutladılar. Yurtsever öğrenciler yaktıkları **NEWROZ** ateşi etrafında Kürtçe türkû ve marşlarla halaylar çektiler.

ARGK'nin tahrip ettiği düşman araçları

şarak, onları ulusal kurtuluş mücadelemiz konusunda aydınlattı.

Hemen ardından düşman ordu birliklerinin eylem yerine geleceğini iyi bilen ARGK gerillaları pusu attılar. Kurulan pusuya düşen düşman birliklerinden 2 özel tim elemanı öldürüldü, 3'ü de yaralandı. Bu çatışmanın uzun süre devam ettiği ve düşman savaş uçakları ve helikopterlerinin çatışma alanının üzer-

inde sürekli dolaştığı, ayrıca helikopterlerle Siirt ve Diyarbakır'daki hastanelere yaralı düşman askeri taşındığı, gelen haberler arasında.

24 Mart 1990 günü de Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı Tuzla köyünde bulunan ilk ARGK gerillaları tarafından yakıldı.

Elazığ-Bingöl yolunu kesen bir ARGK birliği, otobüs ve diğer araç yolcularına bildiri dağıttı. 4 saat boyunca yolu kapalı tuttu.

Pankart açtı.

Başta Mardin ve Botan olmak üzere, Kürdistan'ın her yerinde gelişen halk ayaklanmaları da dikkate alınarak yaygın toplantılar yapılmaktadır. ARGK birliklerinin düzenlediği bu toplantılarda mücadelemizin ve özellikle de halk ayaklanmalarının durumu ve yarattıkları sonuçlar üzerinde durulmaktadır.

Halk Ayaklanmaları Karşısında Faşist Türk Sömürgeciliğinin Telaşı

Nusaybin halk ayaklanmasının birkaç gün içinde başta Mardin'in diyer tüm ilçeleri olmak üzere tüm bölgeye ve Botan'a yayılması üzerine iyice paniğe kapılan sömürgeci-faşist Türk devleti, özel savaşın kurmaylarını ayaklanma bölgelerine göndermeye başladı.

bulunan tüm sömürgeci-burjuva partileri de kendi aralarında bir "inceleme komisyonu" oluşturarak "incelemeler" yapmak üzere Diyarbakır'a gönderdiler. Oluşturulan parlamento komisyonu içinde ANAP'tan Adnan Kahveci, Hasan Çakır, SHP'den Mehmet Can, Musa Gökbel,

DYP'den de İsmail Köse ile Hasan Ekinci yer alıyor.

Önümüzdeki günlerde de SHP Genel başkanı Erdal İnönü'nün, İdil, Cizre ve Silopi ilçelerinde "incelemelerde" bulunmak üzere, Mardin'e gideceği belirtiliyor.

Avrupa'da Nusaybin ve Cizre Halk Ayaklanmalarını Destekleme Eylemleri

21 Mart 1990 **NEWROZ** günü, TC'nin F. Almanya'daki Büyükelçilik ve konsoloslukları önünde protesto gösterileri yapıldı. İçinde çocuk ve kadınların da bulunduğu Kürt yurtseverler grupları halinde TC'nin Bonn Büyükelçiliği, Düsseldorf, Hamburg ve Frankfurt başkonsoloslukları önüne gelerek Türk sömürgeciliğinin başta Nusaybin ve Cizre olmak üzere Kürdistan'daki varlığını ve katliamlarını protesto edip Türk bayrağını yaktılar.

22 Mart 1990 günü İsveç Parlamentosu ve televizyon yayın merkezi önünde gösteri düzenleyen Kürt yurtseverleri, İsveç hükümeti ve televizyon kurumunun, Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'daki katliamlarına seyirci kalmasını kınayarak, bu tutumu

protesto ettiler.

23 Mart 1990'da Londra (İngiltere)'de bulunan TC Büyükelçiliği önünde bir grup Kürt yurtsever, Türk sömürgeciliğinin Nusaybin ve Cizre'deki katliamlarını protesto ettiler.

Bir başka yurtsever grubu ise, yine Londra'da bulunan Türk Hava Yolları bürosunu işgal ederek, Türk sömürgeciliğinin katliamlarını protesto ettiler. İşgal eylemi birkaç saat devam etti.

Ayrıca ERNK Avrupa Temsilciliği tarafından 21 Mart 1990 **NEWROZ** günü Brüksel ve Atina'da basın toplantıları yapıldı. Basın toplantılarında Kürdistan'daki halk ayaklanmaları, ulusal kurtuluş mücadelemizin mevcut durumu ve hedefleri konusunda kamuoyuna bilgi sunuldu.

ARGK'nin Bahar Atılımı Eylemleri

22 Mart 1990 günü Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesine bağlı Yukarı Güngören köyüne baskın düzenleyen bir ARGK birliği, köylülerle toplantı yaptıktan sonra, köy ilkokulunu yaktı. Daha sonra ARGK gerilla birliği ile sömürgeci ordu birlikleri arasında çıkan çatışmada çok sayı-

da düşman askeri öldürüldü ve yaralandı.

Yine aynı gün Siirt'in Pervari ilçesine bağlı Osyan (Doğan) köyü yakınlarındaki karayolları şantiyesine baskın düzenleyen bir ARGK birliği, yol yapım işlerinde kullanılan bir dozeri yaktı. Şantiyede çalışan işçilerle konu-

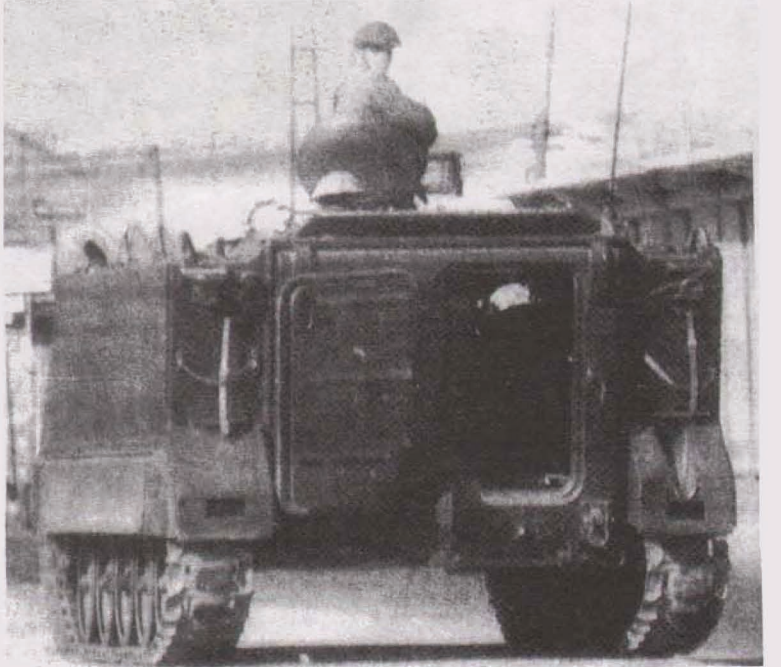

Sömürgeci- faşist yöneticiler çaresiz...

21 Mart 1990 gecesi Diyarbakır'a gelen TC'nin İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu, Emniyet Genel Müdürü Sabahattin Çakmak- oğlu, Jandarma Genel Komutanı Burhanettin Bigalı ve sömürge valisi Hayri Kozakçıoğlu, 22 Mart günü Mardin'e giderek yerel düzeydeki sömürgeci yöneticilerle bir toplantı düzenlediler. Mardin'den de Cizre'ye geçen sömürgeci özel savaş kurmayları, burada onbinlerce yurtseverin katıldığı halk ayaklanması gerçeğini çarpıtmaya ve yine "birkaç tahrikçinin işi" gibi göstermeye çalıştılar.

Cumhuriyet başsavcı yardımcısını gizliden Cizre'ye gönderen sömürgeciler istiklal mahkemeleri yargılamalarını gerçekleştirmek istiyorlar.

Ayrıca TC Parlamentosu'nda

Panzerleriniz vız gelir bize

Dünya Basını

Baştarafı 10. sayfada

Kent askerler tarafından abluka altına alınmış. Ordu, Türk parlamenterlerinin ve gazetecilerin bile şehre girmesini önüyor. Bir askeri uçak ile bölgeye gelen İçişleri bakanı A.Aksu, olaylardan “provakatörleri” sorumlu gördü. İçişleri bakanı, “Büyük bir grup tarafından izinsiz bir yürüyüş düzenlenmek istendi. Olaylar sırasında ateş açıldı. Ne yazık ki dört vatandaş öldü, dokuzu ise yaralandı” dedi ve 68 kişinin tutuklanmasından bahsetti. Türk gazetelerinin verdiği rakamlar yüzlerce tutukludan bahsediyor. Daha gerçekçi olması gerekir. Taz’a telefonla verilen haberde “şimdi insan avı başladı, heran buraya gelebilirler. Askerler her şüpheliyi evinden çıkarıp götürüyorlar” dendi.

Yıllardan beridir Türk ordusuna karşı kırdı silahlı mücadeleye veren Kürt gerilla örgütü PKK (Kürdistan İşçi Partisi), Avrupa’da dağıttığı bir bildiride “Halk intifadasından” bahsediyor. “Kürdistan’da ikili iktidar durumu söz konusudur. Halk komitelerinde örgütlenen Kürt halkı ulusal kurtuluş mücadelesinde yerini alarak intifadaya katılıyor.”

Gerçekten de Türkiye’nin Kürt illerinde bir iç savaşı andıran durumlar kentlere yayılıyor. Eskiden PKK’nin gerillaları dağlarda Türk ordusu ile çatışmalara girerken, ordunun baskı politikası kentlerde “sükunet” ve düzeni sağlıyordu. Kısa bir zaman sonra kentlerde de git-tikçe artan bir oranda insanlar Türk ordusuna karşı direniyor. Kadın ve okul çocukları askerleri taşıyor ve esnaflar orduyu protesto ederek, kepenkleri kapatıyor. Günlerden beri bütün esnaf salt Cizre’de değil, bütün bölgede kepenkleri indirilmiş. Gerekçe: Komşu kent Nusaybin’de PKK militanlarının bir cenaze töreninde Şemsettin Çiftçi adlı genç vurulmuştu. Öldürülünün ablasi görgü tanığı olmuştu. Genç özel tim tarafından bir jop darbesi ile yere seriliyor ve başına kurşun sıkılıyor.

Kürt kentlerinde çatışmalarda görülen sertlik, Kürt köylülerinin ordu tarafından boşaltılmasının bir sonucudur. Köy halkının PKK’ye verdiği desteği keşbilmek için yüzlerce köy mecburi iskana tabi tutulmuştu.

Geçim kaynaklarını kaybeden köylü kentlere yerleşmek mecburiyetinde kalmıştı-direnış potansiyeli.

The Independents, 22 Mart

Hugh Pope, İstanbul’dan Türkiye’de Kürt huzursuzluğu kitlesel karakter kazanıyor.

Dükkanların kapalı tutulması, yanan tekerleklerle caddelerin kesilmesi kalabalık grupların askerleri taşlaması ve kızgın askerlerin öldürücü ateşle sahne Filistin “İntifada”sını andırıyordu.

Fakat burası ne Batı Yakası ne de Gaza Şeridi’ydi. Burası huzursuzluğun yığın karakteri kazandığı Suriye hududundaki dört kasabasından biri olan Cizre idi.

Söylendiğine göre bıçak artık kemiğe dayanmıştı. Bir günlük gazete yöneticisinin söylediğine göre kadın, çocuk ve erkeklerin bu düzeyde katıldığı kitlesel eylem ilk defa oluyordu. Bir günlük gazete olayları başlıktan “dava intifadaya doğru geliyor” şeklinde veriyor.

Frankfurter Rundschau, 22 Mart

Ankara 21 Mart (AFP/aud). Kürdistan’ın Türk parçasında

göstericiler ile polis birlikleri arasında meydana gelen Salı günkü çatışmalarda, resmi açıklamalara göre dört insan öldürüldü. Yarı resmi Türk Anadolu haber ajansı (AA)’nın verdiği bilgiye göre Mardin ilinin Cizre ilçesinde dokuz kişi yaralanmış. Buna karşılık “Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi-ERNK” 15 kadar kişinin öldüğünü belirtiyor.

Kurtuluş cephesi ERNK’nin verdiği bilgilere göre ayaklanma bir haftadan beri sürmektedir. Mart ortalarında Mardin ilinde Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu (ARGK) ile Türk ordusu arasında bir çatışma çıkmış, burada 40’ın üstünde hükümet askeri ve 13 ARGK mensubu ölmüş. Kurbanların cenaze töreni için binlerce insan Nusaybin kentine gelmiş ve burada güvenlik güçleriyle tekrar kanlı bir çatışma olmuş, bir genç ve bir çocuk öldürülmüş, bu mitingte 600’den fazla kişi tutuklanmış. Sosyal tipi yardımlaşma örgütü “Mediko International” bölgedeki görgü tanıklarına atıfta bulunarak güvenlik güçlerinin ilk saldırıyı gerçekleştirdiklerini belirtiyor. Ek olarak da Türk özel timlerinin vahşice saldırılarına ilişkin raporlar sunulmakta.

Görgü tanıklarının verdiği bilgilere göre Cizre ve Silopi’de git-tikçe daha fazla sayıda esnaf dükkanlarını kapalı tutuyor. ERNK, Türk sömürgecilğine karşı bahar taaruzundan bahsetmektedir. Bu Kürt örgütü kendi bölgelerinin bağımsızlığı için mücadele etmektedir.

ERNK’nin verdiği bilgilere göre isyana Türkiye’nin bütün büyük kentlerinde dayanışma mitingleri eşlik etmiş. Kürdistan’ın Suriye parçasında da 50.000 insan bir dayanışma yürüyüşüne katılmış. Kurtuluş Cephesi, son haftalarda yoğunlaşan çatışmaları “Türkiye tarafından işgal edilmiş Kürdistan parçasında halk ayaklanmasının yayılması” olarak değerlendiriyor.

die tageszeitung, 23 Mart

“Kürt Cizre’de sokağa çıkma yasağı devam ediyor.”

-Türk ordusuna vur emri-Ekmek sıkıntısı çekiliyor-

Cizre kentinde, salı günü ilan edilen sokağa çıkma yasağı devam ediyor. Tek tük gruplar orduya karşı slogan atıyor. Orduya sokağa çıkma yasağına uymayan herkesi vur emri verilmiş. Ekmek ve diğer gıda maddesi sıkıntısı çekiliyor. İçişleri bakanı 149 tutuklanmadan bahsederken, görgü tanıkları yüzlerce tutukludan bahsediyorlar. Gazetecilerin kaldığı otelde ordu genelgesi nedeniyle servis durmuş. İki kişi haricinde personel askerler tarafından götürülmüş. Yakın kentler olan İdil, Silopi ve Midyat’ta kepenkler kapatılmış.

Türk başbakanı Yıldırım Akbulut kanlı askeri operasyonu savundu: “Özel timler devleti ve milleti koruyor.” Sosyal Demokrat muhalefet lideri Erdal İnönü, başbakana destek verdi. Kendisi devlet baskısını reddederken, bölücü güçleri sorumlu tuttu.

İstanbul, Ankara, İzmir ve Diyarbakır üniversitelerinde binlerce Kürt öğrencisi Cizre’deki olayların etkisi altında geleneksel Kürt bahar bayramı Nevroz’u kutladılar. Kürtçe sloganlar atıldı: “Yaşasın Kürt halkının ayaklanması”, “Vur gerilla vur”, “Yaşasın Cizre halk ayaklanması.”

Baştarafı 10. sayfada

ma yasağı ilan edildi. İlçenin çevresi tank ve panzerlerle çevrilirken, ilçeye giriş ve çıkışlar yasaklandı. Cizre’ye çevre il ve ilçelerden takviye birlikleri gönderildi. Cizre’den sonra Silopi ve İdil’de de esnaf kepenk kapatma eylemi yaptı.

Tercüman, 22 Mart

PKK beş koldan saldırıya geçti. Değişik noktalardan sabah erken saatlerde Cizre ilçe merkezine giren teröristlerle onları desteklemek için köylerden gelenler bazı resmi binaları ateşe verdi, sokaklarda lastik yaktı. Teröristlerle güvenlik güçleri arasındaki çatışma öğleye kadar sürdü. ...Cizre’de indirilen kepenkler olayların başlangıcıydı... Taşlar, bayrak yakmalar, Atatürk büstünün parçalanması, yollara kurulan barikatlar neticede Cizre bir isyan provası şeklini aldı.

Günaydın, 22 Mart

“Bu gidiş kötü” Mardin’in ilçeleri Nusaybin, Cizre, Silopi ve İdil’de yaşanan gelişmeler bugüne kadar ciddiyetle “Tehlike” alarmı veriyor. Dün de Silopi ve İdil’de kepenkler inerken Cizre’de de halk güvenlik güçleri ile çatıştı.

...Yaklaşık 1000 kişi, Cizre’yi bölen ana caddeyi bidonlar ve yaktıkları otomobil lastikleri ile kapattı. Kalabalık “Özgürlük istiyoruz”, “Baskılar son bulsun”, “Bijî PKK” diye bağırıyor... Filistin’deki “intifada” gösterilerini andıran olaylar sürerken, zaman zaman sivil bacaklarından yaralananların ilçeden çıkarıldıkları görüldü. Bunlardan dizinden yaralanan Mehmet adlı göstericinin bindirildiği taksinin arka bölümünden zafer işareti yaptı ve “Özgürlük istiyoruz” diye bağırıyor.

Cumhuriyet, 22 Mart

“Serseri mayınlar” -Fuat Kozluklu, Cizre- Caddelerde petrol varilleri, taş ve yanmış lastikler dolu. Tanklar, kariyerler, panzerler tam teçhizatlı olarak bekliyor. Üzerlerinde çelik miğferli askerler ve özel tim. Hepsinin eli taktik. Namlular boş caddeleri kolluyor. Yollar sivil trafiğe kesinlikle yasak. İdil caddesi üzerinde ilçenin tek “lüks” oteli Kadıoğlu tika basa dolu.

Müşterilerin çoğu gazeteci. Otelin kapısında gazeteciler arada bir boş sokakları görünülemeye çalışıyor. Sokağa çıkma yasağını gazetecilere uygulamakla görevli özel tim aracı otelin hemen kapısında. Camlarında Rambo’nun silahı M-16’lar. Landrower’in arka camında Camel sigarasının “en büyük serüven” yazılı ralli çıkartması yapıştırılmış. Belinde tabancası, sırtında tüfeği, omuzunda beline kadar dökülen çift şerit mermileri ile bir özel tim görevlisi aracın teybine kaset yerleştiriyor. Araçtan bir mehter marşı yükseliyor. Teybin sesini sonuna kadar açıp gülerken gazetecilere soruyor özel tim görevlisi:

-Parçayı nasıl buldunuz, süper değil mi?

Cizre güvenlik güçlerinin telsizlerinde gazetecilerin kod adı “serseri mayın.” Bazen “gel buraya ulan hanım evladı” diye de çağırıyorlar gazetecileri. Otelin kapısında “Cizre’nin hakimi” özel timden bir komiser kısa ve öz bir söylev veriyor gazetecilere:

-Buranın kralı bizleriz. Yanlış olmasın. Fotoğraf çeken biraz öperiz. Benle eli cebindeyken

Türkiye Basını

kimse konuşamaz. Çocuklar baba derler bana. Çok leşim vardır. Gerisi size kalmış...

Mezopotamya’ya bahar gelmiş. Mevsimin simgesi nohut fideleri açmış. Yollarda bekliyor tankerciler. Hepsı aynı şeyi düşünüyor:

-Savaş var Cizre’de. Ölmek istemiyoruz.

Yeşili giymeye hazırlanan çıplak dağların eteğinde kurulu Cizre’de ölüm sessizliği var. Zirvenin eteğinde beyaz taşlarla yazılmış “At, Vur, Övün-Komando” var. M-16’lardan çıkan mermilerin sesleri dağlarda yankılanıyor. Çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu korsan göstericiler yer yer lastik yakıyorlar. Yolda gezinen çocuklar kaçamak zafer işareti yapıyorlar otelin balkonundaki gazetecilere. Oteldekiler yiyecek bir şey arayınca resepsiyon görevlisi 30’a yakın gazeteciye yalvarırcasına sesleniyor:

-Abiler yapmayın, otelde çalışan iki kişiyyiz. Lokantacımız, fırıncımız, bulaşıkçımız... Hepsı gözaltında.

Günaydın, 23 Mart

“Bu işin şakası yok” Akşam tepelerden Cizre’ye kurşun yağdı. PTT radyolink tesisine roket fırlatıldı. Dün de Midyat’ta dükkanlar açılmadı. Öte yandan Silopi ve İdil ilçelerinde esnaf işyerlerini dün de açmadı. Bir üst düzey yetkili Cizre’nin “ilk deneme” olduğunu belirtti.

Köşe Yazarları...

Baştarafı 10. sayfada

masına mı tanıklık edilmiş, yoksa bir çatışma büyüyerek boyutlarını mı aşmıştır?

Eğer gerçekten bir halk ayaklanması varsa, alarm zillerinin çalması, hepimizin seferber olması gerekir. Bıçak kemiğe dayanmış demektir.

PKK, on yılı aşkın süredir “halk ayaklanması” düşünüyor ve tüm stratejilerini de buna göre ayarlıyordu.

Necati Zincirkıran, Günaydın

“Zamanlama denen unsur!...” Hiçbir şey yoktan varolmaz. Hiçbir olayda durup dururken patlamaz.

Güneydoğu’da cereyan eden olaylar planlı, programlı bir stratejinin uygulamasıdır.

PKK’nin, Avrupa sözcüsü Ali Tepeli’de, önceki gün Brüksel’de yaygın gerilla eylemlerinin yanı sıra kitle ayaklanmalarına da tanık olunacağını ileri sürerek Filistin topraklarındaki gibi “intifada” olaylarının başladığını söyledi.

PKK bölgedeki etkinliğini Türk ve dünya kamuoyu önünde test edebilmek için dinamik güçleri harekete geçirmiştir. İlk Nusaybin’de sonra Cizre ve diğer yerlerde uygulanmıştır.

Bu olaylar bir testtir. Buna göre adım atılacaktır. Durmak mı gerek, yoksa tırmandırmak mı? Test sonuçları bunu gösterecektir. Zamanlama açısından Güneydoğu olayları Türkiye’de iç siyasal tartışmaların yoğunlaştığı, hükümet ve Cumhurbaşkanı’nın makamı üzerindeki gelişmelerle laflar edildiği bir döneme rastlıyor. Bu elbette tesadüf değildir. Özellikle böyle seçilmiştir.

İsteddiği kadar hükümet güçlü olduğunu iddia etsin, bu kabul edilebilir mi?

Tercüman, 24 Mart

“Cizre barut fıçısı” -Metin Akin, Cizre’den- Özel Tim tarafından öldürüldüğü iddia edilen Emin Gül’ün ailesi matem içinde. Baba Muhittin Gül ...şöyle konuştu: “Oğlum fırına ekme almaya giderken Özel Tim’in rastgele ateşi sonucu öldürüldü. Çünkü Özel Tim öldürdüğü adam başına 10 milyon para alıyormuş. Daha ne kadar can alacak.”

Cizreliler, güvenlik kuvvetlerine özellikle Özel Tim’e karşı çıkıyorlar. Halk arasında adı “Kelle Avcıları”na çıkan Özel Tim hakkında çok sayıda dedikodu türetilmiş.

Hürriyet, 24 Mart

“Çocuklar ön planda” Nusaybin’deki olaylı cenazede ve Cizre’deki çatışmalardan ön planda hep çocuklar gözüktü... Silopi’de önceki gün gruplar halinde gösteriye hazırlanan çocuklar, şiddet kullanılmadan dağıtıldı. Çocukların, gösteriler sırasında güvenlik güçlerini taşladıkları ve zafer işareti yaptıkları gözlemlendi.

Günaydın, 24 Mart

“Avrupa’nın gözü Güneydoğu’da”

-İbrahim Akkaya- Antalya (Günaydın) -Türkiye-Avrupa Toluluğu Karma parlamento Komisyonu Antalya’da toplandı. Topluluğun Akdeniz Bölge Sorulusu Abel Matutes, “Güneydoğu’daki olayları AT kaygı ile izliyor. İlişkiler bozulabilir. Bu olaylar, Türkiye ile AT’nin ilişkilerine gölge düşürebilir. Türkiye’nin AT ile ilişkileri, terör olayları nedeniyle bozulma noktasına gelebilir” dedi.

Haluk Ülman, Hürriyet

“Yarın çok geç olacaktır” Bereket versin ki kitlelerin Türk devletine bağlılığı olayların bugüne kadar bir halk hareketine dönüşmesini önlemişti. Ama önce Nusaybin ve Silopi, onun arkasından da Cizre olayları, uygulandıkları yöntemlerle güvenlik güçlerinin sonunda bir kısım halkı da eşkiyanın yanına itip devletin karşısına dikmeyi başardıklarını gösteriyor. Yazık hem de ne yazık!..

Nazlı Ilıcak, Tercüman

“Yarası olan Gocunur” “PKK şehir örgütlenmesine geçmiş ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi-ERNK’yi kurarak, yeni eylem tipini sergilemeye başlamıştır. Nitekim, Cizre’ye bir gün önceden PKK yanlısı gruplar geldi ve önceki gün bu grupların katılımıyla Cizre’yi ateşe verdiler.”

Hüsamettin Çelebi, Tercüman

Bir avuç, halktan kopuk dedigimiz teröristlerin, halkı da kavga içine çekmeyi nihayet ve maalesef başardıklarını görmenin acısıyla “yokmudur durduracak?” diyeceğiz.

Oktay Ekşi, Hürriyet

“Manzara-i umumiye...” ...Nusaybin, Cizre, İdil ve Silopi’deki olaylar, halkın artık devletin meşru kuvvetleri yerine dağdaki bölücü eşkiya ile bütünleşme aşamasına geldiğini ortaya koyuyor, Yani “bölücü” akımlar ilk defa ciddiye alınacak boyutta karşımıza çıkıyor. O nedenle ülkeyi yönetenlerle yönetmeye talip olanların her türlü kavgayı bırakıp bu gerçek üzerine eğilmelerini istiyoruz. Belki de boşuna umutlanıyorsunuz.

Kürdistan Halk Ayaklanmalarının Türkiye ve Dünya Basınındaki Yankıları:

Politikacıların tepkisi

Yalçın Büyükdaglı (Sosyalist Parti Genel Sekreteri)

Asker ve timler sokaklardan çekilsin.

Nusaybin'de deviet, Filistin'deki İsrail devletiyle aynı duruma düşmüştür. Nusaybin halkı devlet terörüne karşı direnişe geçmiştir... İnönü, son zirvede "polisle koşulsuz destek vereceklerini" söyleyerek saldırganları teğvik etmiştir. Nusaybin'de kısa vadeli bir çözüm için; 1 - Asker vurucu tim, çevik kuvvet ve polis Nusaybin sokaklarından çekilmelidir. 2 - Gözaltındaki yüzlerce yurttaşımız derhal serbest bırakılmalıdır. 3 - Cinayet ve saldırıların sorumluları hakkında soruşturma açılmalı, katiller ve emir verenler yargılanmalıdır. 4 - Hayatını kaybedenlerin istediği yer ve biçimde cenazeleri kaldırılmalıdır.

Cüneyt Canver (Adana Bağımsız Milletvekili)

Halk bilinçli, sistemli ve sinsi bir şekilde isyana zorlanıyor. Yapay bir iç savaş yaratılmak isteniyor. Yöre halkı da zannediyorum bir vesile ile katledilmek isteniyor.

İbrahim Aksoy (Bağımsız Malatya Milletvekili)

Son Cizre olayları da göstermiştir ki, Doğu sorunu baskılarla çözülecek bir sorun değildir.

Kamer Genç (SHP Tunceli Milletvekili)

Olaylar devletin uzun süredir uyguladığı insanlık dışı baskıların bir sonucudur. Devlet terörü yaratılarak bazı muhtemel hareketler önlenmek isteniyor.

Ahmet Türk (Mardin Bağımsız Milletvekili)

Özel time mensup birkaç polis doğrudan doğruya silahlarını halkın üzerine çevirmiştir. Kadın, çocuk, genç ve yaşlı ayrımı yapılmaksızın halk, özel timlerin dipçiklerine hedef oluyordu. Olayların çözümünü Olağanüstü Hal Valiliği kurularak, şiddet kullanılarak anti-demokratik ve zulüm kokan bir zeminde aramak yalınsır... Bütün bu olaylar olurken, halka yapılan bu zulüm karşısında ortalığı toz pembe gösteren ve acz içinde kalan içişleri bakanı istifa etmelidir.

tün bu olaylar olurken, halka yapılan bu zulüm karşısında ortalığı toz pembe gösteren ve acz içinde kalan içişleri bakanı istifa etmelidir.

Abdulkadir Aksu (Türk İçişleri Bakanı)

Olayları PKK taraftarları çıkardı.

Erdal İnönü (SHP Genel Başkanı)

Olaylar halk hareketi olarak değerlendirilemez. Baskıya karşı olduğu ileri sürülüyor. Nedir bu baskılar? Kendiliğinden böyle olaylar çıkmaz. Bölgede ayrılıkçı güçler faaliyettedir. Onların istediği ortam. Ayrılıkçı güçlerin tahrikleri var. Bundan şüphe yok. Vatandaşlarımız güvenlik güçleri karşısında hiçbir şekilde vaziyet almamalıdır... Vatanın bölünmez bütünlüğü hepimizin birinci amacıdır.

Süleyman Demirel (DYP Genel Başkanı)

700 güvenlik görevlisi kaybedilmiştir. Bu kadar kaybı Kıbrıs savaşında bile vermedik. "Terör"e! karşı bu çaresiz hükümeti bile destekleyeceğiz.

Yıldırım Akbulut (Başbakan)

Bölgede yeterince güvenlik görevlileri var. Ama bölgelere göre belki kaydırma yapılabilir.

Mardin valisi Aykut Ozan

Olaylara kadife eldivenle yaklaşıyoruz.

Kemal Birlik (ANAP Siirt milletvekili)

İki taş atıldı diye buna silahla cevap verilmez. Özel timin bölgedeki davranışları olayların nedenidir... Özel tim çekilmezse bu olaylar başka yerlere de sıçrayabilir.

Nurettin Yılmaz (ANAP Mardin milletvekili)

Özel tim şehirlerden çekilmelidir. Özel tim kıra yani gerillalara (PKK'ye) karşı mücadeleye çekilmelidir. Yöre halkının polis ve askerlerle bir sorunu yoktur. Halk tam aksine askerlerle samimidir.

Türkiye basınından yankılar

Cumhuriyet, 16 Mart

Kamuran Dünder'ı toprağa verdikten sonra, Kışla mahallesindeki mezarlıkta toplanan yaklaşık 5 bin kişi ilçe merkezine doğru yürüdü. Alkışlarla tempotutan topluluğun arasında bulunan kadınların da yöreye özgü "ağıt zılgıtı" denilen çığlıklar attıkları gözlemlendi.

Cumhuriyet, 17 Mart

Celal Başlangıç "Olayların Ardındaki gerçek" ...Nusaybin'deki olaylar bir bakıma yararlı da sayılmalıdır. Çünkü, Güneydoğu'ya yönelik "resmi" bakışın ve açıklamaların gerçekleri tümüyle yansıtmadığı bir kez daha ortaya çıkmıştır. ...Dünkü görüntüsüyle ölü bir kentti Nusaybin. İnik kepenkler, caddelerde gezinen korku, maki-nalı tüfekler, televizyonun dış

zinde yaşıyordu. Cenazeler getirilmiş, ancak ailelerine verilmemişti... Öldürülenlerin gözleri oyularak, kulakları kesilerek toplu halde elbiseleriyle gömülüyorlardı. Halk mezarlığa yürüdü, "ölülerimizi istiyoruz" diyorlardı.

Cumhuriyet, 18 Mart

...Cumhuriyet caddesindeki özel timlerin fotoğrafını çekmek isteyen Federal Alman kadın gazeteci Petra Leiner'in fotoğraf makinası elinden zorla alınarak filmleri yakıldı. Petra Leiner'e "senin devletinin buradan ne çıkarı var?" diye soran özel timlerin "Gavursun, defol git burdan. Ezan okumasını biliyor musun? Türkiye'yi bölmeye geldin."

Hürriyet, 18 Mart

"Nusaybin'de ölen genç törensiz toprağa verildi.

rini üzerime fırlattılar."

Tercüman, 18 Mart

"Üniversite kaynıyor"

Son olayları PKK'nin "şanlı" direnişi olarak değerlendiren grup, Kürtçe sloganlar atarak Beyazıt meydanına doğru yürüdü.

İkibin'e Doğru, 18 Mart

"Gerillanın cenazesinden sonra Nusaybin'de intifada"

-Mecit Akgün, Faysal Dağlı/ Nusaybin-

Kepenkler indi. Öğrenciler okullara gitmedi. Cenaze töreninden dönen halka jandarma ve timler ateş açtı. Çok sayıda yaralı var. 700 kişi gözaltında. Polis, gazetecilere engel oldu. 16 Mart Cuma günü bayilerden gazete toplatıldı. Halk "yerel genel grev" diyor.

Günaydın, 19 Mart

Tim'de görevli öfkeli bir polis,

kaynaklı haber filmlerindeki görüntüleri anımsatıyordu. Ama burası, nüfus kağıtlarında "TC" yazan insanların yaşadığı Suriye sınırına bitişik altmış bin nüfuslu bir ilçeydi... İşsizlik ve yoksulluğun kol kola yaşadığı Nusaybin'de ne olmuştu da halk kepenkleri indirip evlerine çekilmiş, caddelerde tek tip giysililerden başka kimse kalmamıştı. Halk arasındaki söylentilere göre 1989'un Ekim ayındaydı. Nusaybin yakınlarında öldürülen 9 PKK'lıdan beşinin ailesi ilçe merke-

...Ölen Çiftçi'nin ailesi Fadime ve ablası Necmiye Çiftçi, olayın şokunu henüz üzerlerinden atamazken, güvenlik güçlerini suçladılar. Necmiye Çiftçi, gözyaşları arasında şu iddiada bulundu, "Şemsettin'i gözlerimizin önünde vurdular. Bizim sokak-taydı. Bir polis ateş etti. Başkası gelip başını ezdi. Nedir bu zulüm? Yalvardım ama dinlemediler. Sonra beni yakaladılar. Onunla beraber Diyarbakır'a kadar gittim. Cesedin başından uzaklaştırdılar. Kanlı elbisele-

gazetecilere, "O...nun çocuğu, artistler" diye hitap ederek dağılmalarını istedi. Bir polis de Petra Leiner'e dönerek "siz müslüman değilsiniz. Ortalığı karıştırmaya geldin. Bunlar bizim kardeşlerimiz. İster severiz, ister döviz. Size ne oluyor" diye bağırды. Petra, birşeyler anlatmaya çalışınca öfkeli polis, saçından tutup tokadı indirdi.

Cumhuriyet, 21 Mart

"Cizre karıştı, 3 ölü" Olaylardan sonra sokağa çık-
Devamı 9. sayfada

Dünya basınından yankılar

The Financial Times, 23 Mart

"Ankara çatışmalarından Kürt teröristleri suçluyor"

-Jim Modgeman, Ankara'dan- Nusaybin ve Cizre'deki yürüyüş ve protesto olayları, Güneydoğu'da güvenlik güçlerine karşı halkın PKK'ye artan sempatisini yansıtmaktadır.

Die Tageszeitung, 22 Mart

"Kürt intifadası oluşmaya başladı"

-İstanbul'dan Ömer Erzeren- "İntifada için genel prova" diye başlık atmıştı ve ateş ve duman içinde kalmış kenti gösteren büyük boy bir resmi kapak yapmıştı, günlük liberal gazete-

lerden "Güneş." İnsanlar ateş eden tankların önünden kaçıyor. Resmin alt başlığında "Cizre Beyrut'u andırıyor" yazılmış. Ülkenin en yüksek tirajlı gazetelerinden Sabah, "halk ile asker arasında çatışma" diye haber veriyor.

Cizre olayları ile birlikte, Türkiye'nin Kürt illerinden devlet terörü şu anki zirvesine ulaştı... Nusaybin'de bir Kürdün askerler tarafından vurulmasını protesto etmek için birkaç bin insanın katıldığı yürüyüşe Türk ordusu ateş açtı, kentin ortasında dört insan vuruldu. Türk ordusunun ölümcül kurşun sıkma olayının duyulmasıyla birlikte çatışma patladı. İnsan grupları sokaklardan geçiyor, resmi dai-

releri ateşe veriyor, kentin her yerinde tekerlekler yakılıyor ve barikatlar kuruluyor. Cizre savaş alanına dönüştü. Şehir halkı sopa ve taşlarla Türk ordusunun "Kontr-gerilla-özel birliklerine" karşı savaş yürütüyor. Atılan sloganlar "Yaşasın Kürdistan", "Askerler Cizre'den defolsun." Olayların tanığı olan bir TIR şoförü Hüseyin Takınay "kadınlar, çocuklar ve gençler askeriyeye taş atıyordu" diye anlatıyor. "Bizim mahallede her tarafta barikat kurulmuştu, askerler gelince çatışmalar başladı, her taraftan kurşun yağıyordu" diyor karnunda kurşun yarası ile kurtulan Emine Yıldızgüler. Özel timlerle takviye edilen askerler, uyarı yapmadan halka ateş ediyor.

Devamı 9. sayfada

Köşe yazarları ne diyor?

Hasan Cemal, Cumhuriyet

"Hedef Küçükletmek..."

Güneydoğu'daki olaylar iç açıcı değildir. Son olarak Nusaybin ve Cizre'de yaşanan olaylar, sorunun yeni bir aşamaya girdiğini ortaya koyuyor.

Devletin kolluk kuvvetlerine karşı belli ölçülerde sergilenmiş olan direniş, Güneydoğu'da bugüne dek yaşananlara yeni bir boyut eklemetedir.

Bugün geline nokta, eğer resmi yaklaşımlarda herhangi bir esneklik ve değişmeye gidilmezse, devletle yöre halkını çatıştıracak başka acı olaylara da tanık olabiliriz.

Güneydoğu'da savaş koşulları yaşanıyor. Bunun anlamını biliyoruz. Ancak böyle koşullarda

en önemli konu, hedef küçültmektir. Düşman kavramı iyi tanımlanmazsa düşmanın değirmenine su taşınmış olur.

M. Ali Birand, Milliyet

"Son olaylar için meclis soruşturması gerekiyor..."

Nusaybin, ardından Cizre'de patlayan olayların hafife alınacak hiçbir yanı yok. İçişleri Bakanı ve diğer resmi yetkililerin "kışkırtma oldu" gibi gerekçelerle durumu idare etmeye çalışmaları da yetersiz kalmaktadır.

Hepimizin sorduğu sorular yanıt bekliyor:

- Olayların temelinde yatan gerçekler nelerdir?

- PKK'nin rolü ne olmuştur?

- Gerçekten bir halk ayaklan-

Devamı 9. sayfada